

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Bojt Község Önkormányzata

2022 - 2027

(a 2024. és 2026. évi felülvizsgálattal egységes szerkezetben)

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	4
Értékeink, küldetésünk	8
Célok	9
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	11
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	11
2. Stratégiai környezet bemutatása	12
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	17
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	48
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	73
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	80
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	87
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	93
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	95
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	96
1. A HEP IT részletei	96
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	96
Jövőképünk.....	97
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	98
3. Megvalósítás	100
3.1 A megvalósítás előkészítése	100
3.2 A megvalósítás folyamata	100
3.3 Monitoring és visszacsatolás	103
3.4 Nyilvánosság	103
3.6 Érvényesülés, módosítás.....	104
4. Elfogadás módja és dátuma	105

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva, Biharkeresztes Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

²Az esélyegyenlőségi program felülvizsgálata

A helyi esélyegyenlőségi programot öt évre kell tervezni. Időarányos megvalósulását, illetve a helyzetelemzésben feltártak esetleges megváltozását kétfévente át kell tekinteni, és a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni.

A 2024-es felülvizsgálat során belekerült részeket ezzel a betűformával jelöljük.

Jelen felülvizsgálat célja a Helyi Esélyegyenlőségi Program 2022. évi elfogadása óta eltelt időszak alatt bekövetkezett helyi szintű társadalmi változások, valamint az intézkedési tervben célul tűzött feladatok megvalósításának összegzése. A felülvizsgálat adatelemzést nem tartalmaz, mivel az eltelt két éves időszakban jelentős társadalmi változás a korábbi tendenciákhoz képest nem mutatható ki.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

² Megállapította a 2024. évi felülvizsgálat

A 2026-os felülvizsgálat megállapításai ezzel a betűszínnel kerülnek bejegyzésre³.

A 2026. évi felülvizsgálat adatelemzést nem tartalmaz, mivel az eltelt két éves időszakban jelentős társadalmi változás a korábbi tendenciákhoz képest nem mutatható ki.⁴

A település bemutatása

Elhelyezkedése:

A Bihari-síkság észak-keleti részén, közvetlenül a Kis-Körös mentén elterülő falu, a környék legrégebbi települései közé tartozik.

Története:

A település első írásos említése (Botcu) 1208-ból való, nevét földbirtokosáról kapta. 1332-ben már egyházas helyként szerepel a pápai tizedjegyzékben. Egyháza 1557-től számítja református létét. Lelkészeinek névsorában ott találjuk Diószegi Sámuel botanikust, a hazai rendszeres növénytan megalapozóját. Bojt a török hódoltság alatt is lakott hely maradt, bár a falut többször feldúlták, mindig újjáépült. A falu neves szülötte bojti Veres Gáspár, aki Bethlen Gábor fejedelem udvari történetírója és a káptalan levéltárosa volt, később I. Rákóczi György diplomáciai feladatokkal bízta meg.

Egyszerű külsejű református templomát 1680-ban építették. Mai formáját az 1800-as évek végén nyerte el. Bojt község 1950-ig Bihar vármegyéhez tartozott. A vizek szabályozása előtt bőven termett ezen a vidéken a rekettyefűz, a nád és a gyékény. Az itt élő szorgalmas emberek a földművelés mellett gyékény-, csuhé- és vesszőfonással foglalkoztak. A fűzfavesszőből szekerre való kast, különböző kosarakat kötöttek, a gyékényből szatyrokat, ponyvát szőttek, amit aztán a váradi, a debreceni és a kunsági vásárookra vittek eladni. Olyan híres volt a bojti szekerkes, hogy az emberek a világháború alatt Nagyváradon felismerték, hogy ezt bojtiak készítették.

Természeti adottságai:

Bojt és Nagykereki között található 77 ha területű „Nagy-rét” botanikai, tájképi, madártani értékei alapján megyei szintű védett terület.

Valamennyi bihari vízi élőhely közül az itt található növényzet a legváltozatosabb, fajokban leggazdagabb. Igen értékes a madárvilága is. Fészkelői közül első helyen említendő a Tiszántúlon igen ritka réti tücsökmadár. Külön érdekesség, hogy a bojti réten a másik két tücsökmadár – faj is előfordul.

³ Megállapította a 2026. évi felülvizsgálat.

⁴ Megállapította a 2026. évi felülvizsgálat

Népi építészeti értékei:

A kerekoszlopos tornácú nagy lakóházak, „kőlábas” kerítéssel és benne „kőlábas” ikergórékkal, tágas udvarukon különleges „kőlábas” galambdúccal, sütőházaikban hatalmas búbos kemencével adták a bojti porták jellegzetes építményeit.

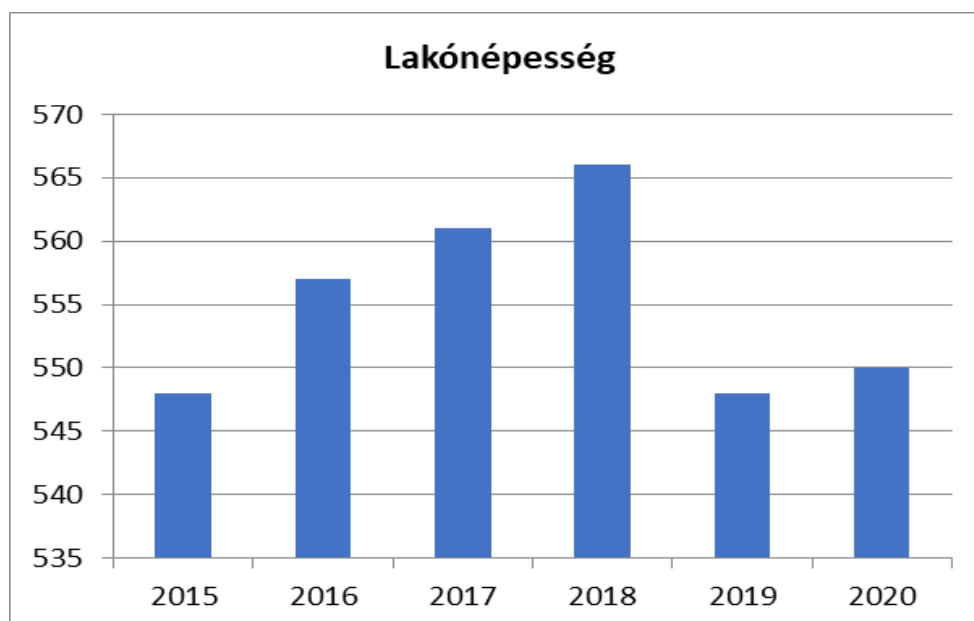
Az értékmentő tevékenységük leglátványosabb eredménye a 2010. október 23-án átadott Tájház.

Bojton 2021. január 1-jén 2 688 hektárnyi területen (26,88 km²) 595 fő volt az állandó lakosság, melyből a lakónépesség 552 fő.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2015	548	bázis év
2016	557	101,64%
2017	561	100,72%
2018	566	100,89%
2019	548	102,62%
2020	550	100,36%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A lakónépességet úgy értjük, mint az adott területen lakóhellyel rendelkező, de másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen a területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma. A lakónépesség számának tekintetében folyamatos növekedés figyelhető meg. A lakónépesség száma 2018-ig emelkedett, ennek oka elsősorban a román állampolgárok lakásvásárlása volt a településen. Több román állampolgár költözik Bojtra, és naponta innen ingáznak nagyváradi munkahelyükre. Ezt követő években kismértékű csökkenés tapasztalható.

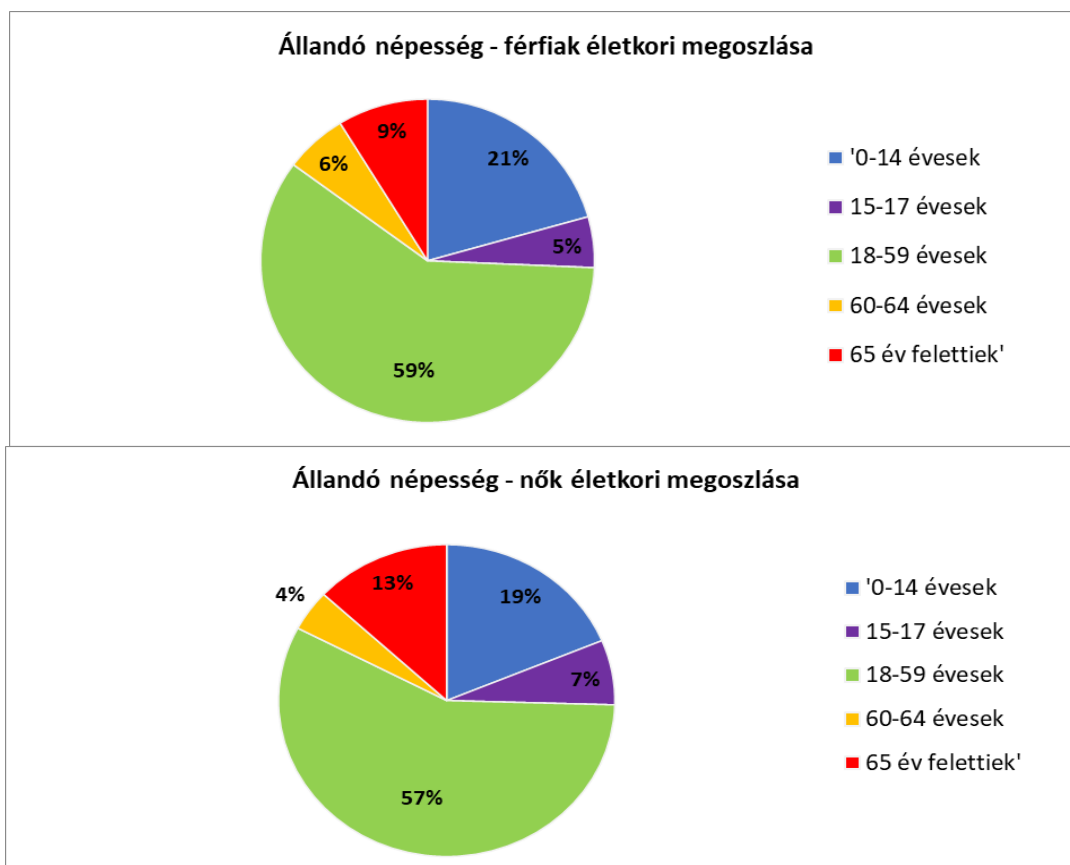

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2018)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	296	283	579	51,12%	48,88%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			36	6,22%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	61	53	114	10,54%	9,15%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	15	19	34	2,59%	3,28%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	176	162	338	30,40%	27,98%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	18	12	30	3,11%	2,07%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	26	37	63	4,49%	6,39%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az állandó népesség számát úgy értelmezzük, mint a bejelentett állandó népességet. Tehát az adott területen bejelentett lakóhellyel (állandó lakással) rendelkező személyek tartoznak a bejelentett állandó népesség körébe, függetlenül attól, hogy van-e máshol bejelentett tartózkodási helyük (ideiglenes lakásuk). A település 2018. évi állandó népesség számából kitűnik, hogy a nők és férfiak aránya korosztályokra tekintet nélkül közel fele-fele arányban van.

A diagramok az állandó népesség korcsoportok szerinti megoszlását mutatják, melyből megállapítható, hogy a település legnagyobb részét a munkaképes korosztály teszi ki. Azonban a kedvezőtlen foglalkoztatási helyzet, továbbá a fokozatosan romló szociális háló ezt a csoportot fenyegeti a legjobban, így a települési lakosok fokozatos elvándorlásának oka javarészt ezzel áll összefüggésben.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2015	68	115	59,13%
2016	69	113	61,06%
2017	71	115	61,74%
2018	63	114	55,26%
2019	68	117	58,12%
2020	66	123	53,65%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alattira mennyi 65 éven felüli fő jut. A táblázat adatai alapján megállapítható, hogy a vizsgált időszak minden évében 100 alatti az index, túlsúlyban vannak a 14 év alattiak, számuk mintegy kétszerese a 65 év feletti lakosoknak, vagyis fiatalos a népességszerkezet.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2015	-10,92
2016	-19,91
2017	-12,52
2018	-49,32
2019	-1,85
2020	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A belföldi vándorlások egyenlegét megvizsgálva elmondható, hogy a kistelepülések tipikus problémájával, a népességmegtartással küzd a község, mely változó képet mutat, de folyamatos az elvándorlás. Kiemelkedő az elvándorlások száma 2016-ben. Nagyobb figyelmet kell szentelni a fiatal korosztályok megtartására, illetve visszacsábítására a megélhetési, szórakozási, kulturális es

egyéb lehetőségek széles skálájának aktivizálásával, mivel leginkább ők lehetnek érintettek az elvándorlásban.

A község fiatalos népességszerkezetét támasztja alá az is, hogy az élve születések száma a vizsgált évek többségében – a 2015. és 2018. évet kivéve - meghaladják a halálozások számát, tehát a táblázatban pozitív számokat láthatunk.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2015	-5,46
2016	10,86
2017	1,79
2018	-3,65
2019	7,39
2020	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A 2026. évi felülvizsgálat során megállapításra került, hogy a korábban elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálata során tett megállapításokban 2026. évig érdemi változás nem következett be.⁵

Értékeink, küldetésünk

Bojt Község Önkormányzata:

- az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során, intézményfenntartói szerepkörében, pályázóként és a közpolitikák alakítójaként érvényesíti;
- az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége során mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet kapjanak, elősegítve ezzel a település lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is;

⁵ Megállapította a 2026. évi felülvizsgálat

- elkötelezett az egyenlő esélyek biztosítás iránt: minden lakos számára lehetővé kívánja tenni, hogy megkülönböztetés nélkül dolgozhasson, tanulhasson és élhessen a településen;
- a képviselő-testület és szervei döntésein keresztül is kifejezi elkötelezettségét az esélyegyenlőség területén;
- a jogszabályokban meghatározott, ilyen irányú kötelező feladatok ellátásán túl a társszervekkel, civil szerveződésekkel, egyházzal, önszerveződésekkel, társulásaival, egyesületeivel és alapítványaival együttműködve közösen törekszik érvényre juttatni az esélyegyenlőség eszméjét a társadalmi élet minden területén;
- ösztönözi a hátrányos helyzetű csoportokat és egyéneket, hogy vegyenek részt a helyi közösség életében;
- esélyegyenlőségi politikáját minél szélesebb körben megismerteti a helyi munkáltatókkal, munkavállalókkal, a helyi polgárokkal és a partner szervezetekkel.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Bojt Község Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmazására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

„Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.”

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása

Az önkormányzat a feladat- és hatáskörébe tartozó önkormányzati ügyekben – a törvény által biztosított keretek között – önállóan mérlegelhet. Az állampolgári öngondoskodás és együttműködési készség erősítését szolgálja az a törvényi felhatalmazás, mely szerint a képviselőtestület egyes közszolgáltatások igénybevételét rendeletében feltételekhez kötheti. A jogszabályi környezet változása miatt a helyi rendeletek felülvizsgálata és ebből következőleg a módosítása, illetve újraszabályozása folyamatos.

- 13/2005. (XI. 29.) rendelet Bojt Község Helyi Építési Szabályzatáról,
- 18/2009. (XII. 01.) rendelet a falugondnoki szolgálatról,
- 3/2013. (IV. 02.) rendelet az önkormányzat vagyonáról, a vagyonhasznosítás rendjéről és a vagyontárgyak feletti tulajdonosi jogok gyakorlásának szabályairól,
- 4/2015. (II. 27.) rendelet a települési támogatások és ellátások helyi szabályairól,
- 10/2016. (V. 31.) rendelet Bojt Község Önkormányzat közigazgatási területén működő egészségügyi alapellátást nyújtó háziorvosok, fogorvosok, védőnők ellátási körzetének megállapításáról,
- 9/2017. (V. 06.) rendelet a szociális földprogram működésére vonatkozó szervezeti és működési szabályzatról,
- 1/2019. (I. 31.) rendelet az önkormányzat közművelődési feladatainak ellátásáról,
- 12/2019. (XI. 1.) rendelet Bojt Község Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról,
- 11/2021. (IX. 29.) rendelet a gyermekétkeztetésről,
- 4/2022. (II. 24.) Bojt Község Önkormányzat 2022. évi költségvetéséről.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

- Új Roma Stratégia (2019-2030)
- Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)
- „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

- „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban (2021-2030)
- Idősügyi Nemzeti Stratégia (II. ütemterv 2023-2034)
- Országos Fogytékosságügyi Program (2026-2036)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

2.1.1. Bojt Község Önkormányzat költségvetési koncepcióját minden évben elkészíti az Önkormányzat Pénzügyi Irodája. A benne foglalt alapelvek szerint kerül kidolgozásra a költségvetési rendelet, mely meghatározza az önkormányzat által a településen élők, az ott működő civil szervezetek számára nyújtott támogatások összegét, az ösztöndíj programokra fordítandó keretet, illetve a beruházásokra, felújításokra szánt összegeket.

2.1.2. Bojt Község Önkormányzatának Gazdasági Programja a 2019-2024-es periódusra 2020-ban készült, melynek készítését a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a írja elő. A program az esélyegyenlőségi elveket is figyelembe véve, az esélyegyenlőség biztosítására vonatkozóan az alábbi célokat fogalmazza meg:

- A helyi vállalkozások támogatása, érvényesülésének segítése érdekében össze kell állítani egy vállalkozói térképet, helyi szaknévsort, mely tartalmazza, hogy a településen mely vállalkozások mivel foglalkoznak, és milyen címen található a telephelyük.
- Az önkormányzat honlapján bemutatkozási lehetőséget biztosítunk a helyi vállalkozásoknak.
- Az önkormányzat a lehetőségeihez mérten akár üzleti alapon is vállaljon szerepet a fejlesztésekben.
- Turisztikai kiadványok készítése (pl.: füzet, prospektus, stb.) honlapon elhelyezése.
- Útjelző táblák, információs táblák kihelyezése.

- Tematikus utak kialakítása, pihenőhelyek, főzőhelyek kialakítása
- Településünk turisztikai vonzerejét, adottságaink feltárásával, turisztikai beruházásokkal növelni kell.
- A határ közelségének kihasználása.
- A település turisztikai arculatának fejlesztése.
- Helytörténeti kiállítás népszerűsítése.
- Testvértelepülési kapcsolat kialakítása.
- Közösségi tér kialakítása, fejlesztés.
- Tájékoztató táblákat kell elhelyezni.
- Segíti a helyi gazdaság megerősödését, ehhez igyekszik kedvező feltételeket teremteni, hogy a vállalkozók számára munkahely-bővítési lehetőséget teremtsen.
- Megvizsgálja, hogy saját tulajdonában álló földterületeit – kihasználva a közmunkaprogramok adta lehetőségeket – mezőgazdasági célra kívánja-e hasznosítani.
- Lehetőség szerint segíti a vállalkozások, ipari cégek letelepedését a munkahelyteremtés érdekében.
- Rendszeresen együttműködik, állandó kapcsolatot tart fenn a munkaügyi központ kirendeltségével.
- A közfoglalkoztatási programok, pályázatok révén az állás nélküli személyek lehetőleg szélesebb körének foglalkoztatására törekszik, segítve az álláskeresők visszaintegrálását a munkaerőpiacra, kihasználva a közfoglalkoztatás keretében történő foglalkoztatás finanszírozási előnyeit.
- Támogatja mindazon nonprofit és civil szervezet célkitűzését, mely a munkahelyteremtést elősegíti.
- A település összképét nagymértékben rontó, esetenként életveszélyes ingatlanok elbontása, illetve elbontatása.
- A Művelődési Ház és az Önkormányzat épületének fűtése korszerűsítése.
- Járdaeépítés – és felújítás folytatása lehetőségeinkhez (személyi, anyagi) mérten.
- Az önkormányzati utak további felújítása pályázati támogatásból.
- A középületek környezetének rendezése, parkolók kialakítása.
- A közvilágítás korszerűsítése.
- Csapadékvíz-elvezető rendszer építése.
- A temető létesítményeinek felújítása.
- A nem hasznosított önkormányzati ingatlanok parkosítása.
- A településrendezési tervben meghatározott tervek megvalósítása.

- A középületek állapotának megfelelő színvonalon tartása.
- Virágosítás, fásítás.
- Közösségi tér kialakítása, szervezetekkel és programokkal feltöltése, működtetése.
- Pihenő padok kihelyezése a település területén.
- Utcajelző táblák felújítása, az utca házszámok korrigálása.
- Kijelölt gyalogátkelőhelyek kialakítása.
- Több utcai szeméthyűjtő elhelyezése.
- Horgásztó kialakítása.
- Az Ady Endre utcán lévő régi ártézi kút visszaállítása.
- Az egészséges ivóvízellátás szolgáltatást.
- Az ivóvízzel történő ellátás és a csatornahálózat üzemeltetés a Debreceni Vízmű Zrt. szolgáltatón keresztül történik.
- A közkutak üzemeltetését kizárólag a jogszabályok által előírt körben tarja fenn
- A csapadékvíz-elvezető és a belvízvédelmi rendszer karbantartása, kiépítése a szükséges a még hiányzó területen
- Csatornázás
- járda építés, felújítás szükséges a település egész területén
- fokozott figyelmet kell fordítani a közterületek gondozására, tisztán tartására
- gondoskodni kell a közterületek fásításáról, az elöregedett, veszélyes fák kivágásáról és pótlásáról
- az óvodában, ill. a közterületeken lévő játszótereket EU – s szabvány szerint folyamatosan karbantartani
- szükséges a kül- és belterületi utak folyamatos karbantartása
- a közút fenntartását a tevékenység volumenétől függően az önkormányzat elsősorban a saját erőforrásaival végzi
- fokozott figyelmet kell fordítani a közterületek gondozására, tisztántartására
- látványelemekkel kell gazdagítani a közterületeket
- a közösségi terek fejlesztése, kialakítása
- szorgalmazza a polgárőr szervezet aktív tevékenységét, helyet biztosít számukra, éves költségvetéséből anyagilag támogatja működésüket
- javaslatokat, észrevételeket tesz a rendőrség helyi munkájának hatékonyabbá tételére
- felhívja a rendőrség figyelmét a tudomására jutott, közbiztonságot veszélyeztető körülményekre
- biztonsági kamerarendszerét lehetőségeihez mérten kialakítja

- a szolgáltató jellegű közigazgatás megteremtése, a lakosság számára gyors, érdemi ügyintézés megvalósítása
- az ügyfélfogadási idők évenkénti átgondolása
- az ügyfelek várakozási idejének csökkentése, kulturált várakozási feltételek megteremtése
- az elektronikus ügyintézés lehetőségének fejlesztése
- a honlap fejlesztése az elektronikus ügyintézés irányába

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Az önkormányzatok működésével, a polgármesterek, valamint a jegyző feladat- és hatáskörébe tartozó ügyek intézésére, a döntések szakmai előkészítésére, a döntések végrehajtásának szervezésére és ellenőrzésére közös önkormányzati hivatalt hoztunk létre Ártánd, Bojt, Nagykereki, Told községekkel Biharkeresztesi Közös Önkormányzati hivatal elnevezéssel, Biharkeresztes székhellyel.

Az önkormányzat kötelező- és önként vállalt feladatai teljesítése során törekszik azok szakszerű, gazdaságos, a pályázati lehetőségek teljes körű felhasználásával történő ellátására. Ennek gyakorlatban bevált formája egyes feladatok társulás keretében történő biztosítása.

- Az óvodai ellátást az **Óvodai Társulása** által fenntartott Biharkeresztesi Szivárvány Óvoda és Bölcsőde nevelési intézményen keresztül biztosítjuk, a társult önkormányzatok – Biharkeresztes, Ártánd, Bojt, Nagykereki, Told – önkormányzatok közigazgatási területén Biharkeresztes székhellyel.
- A szociális alapszolgáltatások és a gyermekjóléti alapellátás magasabb szakmai színvonalon történő, hatékonyabb ellátását a **Szociális és Gyermekjóléti Társulás** által fenntartott Biharkeresztesi Egyesített Szociális Intézmények keretében biztosítjuk az alábbi ellátásokra vonatkozóan:

Család és gyermekjóléti szolgálat tekintetében

Szociális étkeztetés vonatkozásában

Házi segítségnyújtás vonatkozásában

- Bojt község tagja a berettyóújfalui székhellyel működő **Bihari Önkormányzatok Többcélú Kistérségi Társulásának**. A Társulás az alábbi feladatkörbe tartozó közszolgáltatások biztosításához kapcsolódó és térségi együttműködést igénylő feladatok közös ellátásáról gondoskodik:

1. család- és gyermekjóléti központ működtetése

2. gyermekek átmeneti gondozása helyettes szülő útján

3. esélyegyenlőséget elősegítő programok szervezése, működtetése,

4. foglalkoztatás,
5. gazdaság- és turizmusfejlesztés, idegenforgalom.

Településünk a Bihari Önkormányzatok Többcélú Kistérségi Társulása keretében látja el a család- és gyermekjóléti központ működtetésének feladatát.

Biharkeresztes és Komádi település biztosítja a Család- és Gyermekjóléti Központ számára a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről szóló 369/2013. (X. 24.) Korm. rendeletben meghatározott ellátottak számára nyitva álló egyéb helyiségeket. A Család- és Gyermekjóléti Központnak a Biharkeresztesen nyújtott szolgáltatását Bojt település lakosai is igénybe vehetik.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját képező felhasznált statisztikai adatok többnyire a TEIR adatbázisból, helyi önkormányzati adatokból, statisztikákból, a helyi nyilvántartásokból kerültek összegyűjtésre, figyelembe véve a helyi szakemberek, intézmények, civilszervezetek beszámolóit, tapasztalatait. Több helyen jelezve lett adathiány, mivel a megelőző évi hivatalos statisztikai adatok több helyen még nem állnak rendelkezésre. A különböző forrásokból szerzett, ugyan azon területet érintő adatok több esetben eltérést mutatnak.

Az önkormányzat számára a koherens esélytervhez szükséges információk rendelkezésre állnak. Vannak azonban olyan területek, amelyről az információszerzés még nehézkes. Az adatok gyűjtése elsősorban a fogyatékkal élő személyek foglalkoztatásáról, iskolai végzettségéről, a nők helyi gazdaságban elfoglalt szerepéről, az idősek informatikai jártasságáról problémás.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

2016. évi felmérések szerint hazánkban 1,2 millió felett van a szegény emberek száma. Míg korábban az öregkori szegénység volt a jellemzőbb, napjainkban a gyermekeké vált azzá. Egyre többen tartoznak a mélyszegények közé is.

A szegénységnek nincs mindenki számára elfogadott, örökérvényű definíciója. Általában azokat a területi egységeket tekintjük mélyszegénység által sújtott településeknek, településrészeknek, ahol a nagyon alacsony iskolázottság és foglalkoztatási ráta, erős települési, lakóövezeti térségi koncentráció és szegregáció, az ezekből következő súlyos szociális deficit és a hátrányos társadalmi helyzet újratermelődésének nagyon nagy valószínűsége jellemzi.

A roma népességre vonatkozóan kevés hivatalos adat áll rendelkezésünkre. Bojton a 2001-es népszámlálás adatai alapján 61 fő roma nemzetiségű ember élt, mely az akkori lakosságszám 10,34 %-át jelentette. A 2011-es népszámlálás adatai alapján 179 fő roma nemzetiségű ember él a településen, ez a lakosságszám 36,6 %-a. Természetesen ezeket az adatokat fenntartásokkal kell venni. A népszámlálási adatok azért megbízhatatlanok, mivel a legtöbb roma származású ember nem vallja magát romának. Megállapítható, hogy a településen magas a roma lakosság aránya.

A roma lakosság szociális helyzetére vonatkozóan sincsenek pontos adatok, azonban megfigyelhető, hogy a roma népesség átlagos életszínvonala, lakhatási körülményei, egészségi állapota, iskolázottsága, foglalkoztatottsága a társadalom egészéhez viszonyítva lényegesen rosszabb. Munkaerő-piaci szempontból a rendszerváltás piacgazdasági átalakulás legnagyobb vesztese a roma népesség.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább. Annak megítélése, behatárolása, hogy mekkora jövedelemből lehet megélni egy-egy településen, országtól függően más és más.

A mélyszegénységgel kapcsolatos vizsgálatok az egyén, illetve háztartás saját jövedelmi helyzetének értékelésén alapulnak. A rendelkezésünkre álló adatok alapján elsősorban a munkanélküliség, a szociális rászorultság, a gyermekek helyzete, a lakhatási viszonyok és az iskolai végzettségek figyelembe vételével készítünk elemzéseket. A lakossági jövedelmekre és átlagkeresetekre vonatkozó adatok települési szinten nem állnak rendelkezésünkre.

Bojt egyike a bihari térség gazdaságilag, társadalmilag hátrányos helyzetű településeinek. Hátrányos helyzete a falu elhelyezkedéséből, a lakosság összetételéből, rossz infrastrukturális ellátottságából, a kulturáltság, iskolai- szakmai végzettség alacsony színvonalából, a nagymértékű munkanélküliségből adódik. A településen lakók csaknem fele a roma lakosság, ennek okán a mélyszegénységben élők aránya is jelentős.

A 2011. évi népszámlálás adatai alapján a településen 2011-ben a foglalkoztatottak száma 68 fő volt. Ugyanezen évben a településen 57 fő öregségi nyugdíjban, 22 fő rokkantsági és rehabilitációs ellátásban, 21 fő hozzátartozói nyugdíjban, 5 fő életkoron alapuló ellátásban részesült.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből. A település gazdaságilag aktív lakosainak mintegy 19 %-a (2020-ban 72 fő) regisztrált munkanélküli. A regisztrált álláskeresők többségének a munkanélküli és szociális ellátások, valamint a közfoglalkoztatás keretében történő alkalmazás idejére biztosított közfoglalkoztatási bér jelent állandó jövedelmet. Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek és a romák. A település lakosainak, elsősorban a mélyszegénységben élők, romák otthonaik fenntartása ma már egyre nehezebb, mely oka elsősorban a munkanélküliség.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2015	37,97	68,33
2016	46,79	71,48
2017	45,48	65,44
2018	46,63	58,52
2019	40,78	49,38
2020	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

Egy település gazdasági szerkezete a település gazdasági-társadalmi fejlettségét tükrözi. Bár napjainkra az egyes nemzetgazdasági ágak súlypontjai globális méretekben is a mezőgazdaság rovására és a tercier/szolgáltató szektor javára tolódtak el, az ún. gazdasági szerkezetváltás nem minden térségben, településen zajlott le azonos intenzitással. A település népességmegtartó ereje az infrastruktúrától, az önkormányzati és közintézmények működtetésétől és színvonalától egyaránt függ.

A helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény 8. §-a értelmében külön törvényben meghatározott foglalkoztatási feladatainak ellátása során

- közfoglalkoztatást szervez,
- figyelemmel kíséri a helyi foglalkoztatási viszonyok alakulását,
- döntéseinek előkészítése, valamint végrehajtása során figyelembe veszi azok foglalkoztatáspolitikai követelményeit,
- az állami foglalkoztatási szerv működési feltételeihez és fejlesztéséhez támogatást nyújt.

A rendszerváltás után a helyi Termelőszövetkezet felszámolásra került. Az addig ott dolgozó, fizikai munkát végző, szakképesítéssel általában nem rendelkező emberek elhelyezkedése szinte lehetetlenné vált. Elmondható, hogy a településen az Önkormányzat a legjelentősebb foglalkoztató, mivel ipari tevékenység nincs a településen.

Az önkormányzat által állandó foglalkoztatottak száma: 3 fő teljes munkaidőben. A lakók többségének az alkalmi munkák, mezőgazdaság, kisebb mértékben a kisvállalkozások biztosítanak szerény megélhetést.

A település külterületi földútjai, a dűlőúthálózat és a külterületi bekötő utak felújításra szorulnak, mely a település gazdasága szempontjából nagyon fontos kérdés, hiszen a rossz minőségű utak a mezőgazdaságból élőknek hátrányosan befolyásolják, ami már a helyi gazdaság – elsősorban mezőgazdaság – rovására megy. Ezek felújítására elsősorban pályázati források felhasználásával kerülhet sor.

Bojton a regisztrált vállalkozások száma 2011-ben 83 volt, melyből a regisztrált őstermelők száma 63, regisztrált egyéni vállalkozói nyilvántartásban szereplők száma 7. Mint látható a lakosság zöme őstermelőként próbál jövedelemre szert tenni, az egyéni vállalkozások száma igen alacsony.

Az alábbi táblázat a település gazdasági aktivitásra vonatkozó adatait hasonlítja össze a kistérségi, megyei és országos területi szintekkel.

A lakosság gazdasági aktivitása, 2011

Terület	Gazdaságilag aktív				Gazdaságilag inaktív			
	Foglalkoztatott		Munkanélküli		Inaktív		Eltartott	
	Fő	%	Fő	%	Fő	%	Fő	%
Bojt	68	12,9	58	11,0	210	39,7	193	36,5
Berettyóújfalu	16 499	32,1	3 606	7,0	17 357	33,8	13 875	27,0
Hajdú-Bihar	198 106	36,2	37 468	6,9	157 362	28,8	153 785	28,1
Magyarország	3 942	44,5	568 497	6,5	2 949 727	22,7	2 476 681	26,4

Forrás: KSH, Népszámlálás, 2011

Kitűnik, hogy a valamennyi mutató esetében a település értékei negatív irányban jelentősen elmaradnak az országos, sőt a megyei és kistérségi értékektől is. Bojton 2011-ben a foglalkoztatottak aránya 12,9 %, az országos érték harmada. Ennek függvényében a munkanélküliek aránya pedig kiemelkedően magas (11,0 %), mely az országos érték csaknem kétszerese.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott állás keresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2015	15,42%	9,60%	12,51%
2016	18,31%	8,63%	13,47%
2017	11,32%	7,50%	9,41%
2018	11,00%	6,74%	8,87%
2019	18,27%	17,68%	17,98%
2020	25,26%	15,89%	20,47%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Ezek az adatok arra mutatnak rá, hogy Bojton a teljes 15-64 év közötti lakónépességhez képest milyen arányú a nyilvántartott állás keresők száma, ez miként változott az elmúlt években, illetve, hogy milyen az arány a férfiak és nők között. Az adatok tanúsága szerint 2015-től a nyilvántartott állás keresők számának fokozatos csökkenése figyelhető meg, majd 2019-ben hirtelen jelentősen megnőtt. A nyilvántartott állás keresők között a férfiak aránya – a 2019. évet kivéve – minden évben csaknem kétszerese a nők arányának.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott állás keresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott állás keresők száma összesen	Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	Fő összesen	50	56	39	36	73	0
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	10,00	4,00	7,00	5,00	9,00	n.a.
	%	20,00%	7,14%	17,95%	13,89%	12,33%	-
21-25 év (TS 038)	Fő	5,00	10,00	8,00	6,00	13,00	n.a.
	%	10,00%	17,86%	20,51%	16,67%	17,81%	-
26-30 év (TS 039)	Fő	9,00	11,00	3,00	4,00	2,00	n.a.
	%	18,00%	19,64%	7,69%	11,11%	2,74%	-
31-35 év (TS 040)	Fő	n.a.	2,00	3,00	4,00	7,00	n.a.
	%	-	3,57%	7,69%	11,11%	9,59%	-
36-40 év (TS 041)	Fő	3,00	5,00	3,00	1,00	5,00	n.a.
	%	6,00%	8,93%	7,69%	2,78%	6,85%	-
41-45 év (TS 042)	Fő	7,00	8,00	6,00	4,00	6,00	n.a.
	%	14,00%	14,29%	15,38%	11,11%	8,22%	-
46-50 év (TS 043)	Fő	6,00	6,00	3,00	7,00	12,00	n.a.

	%	12,00%	10,71%	7,69%	19,44%	16,44%	-
51-55 év (TS 044)	Fő	6,00	4,00	3,00	3,00	9,00	n.a.
	%	12,00%	7,14%	7,69%	8,33%	12,33%	-
56-60 év (TS 045)	Fő	1,00	1,00	n.a.	n.a.	3,00	n.a.
	%	2,00%	1,79%	-	-	4,11%	-
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	3,00	5,00	3,00	2,00	7,00	n.a.
	%	6,00%	8,93%	7,69%	5,56%	9,59%	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A regisztrált munkanélküliek korcsoportonkénti bontása, illetve idősoros változása rámutat arra, hogy a munkanélküliség a különböző korosztály tekintetében miként változik a településen. Bojton viszonylag magas a 25 év alatti álláskereső aránya, a 2019-es adatok alapján az összes álláskereső 30 %-a esik ebbe a csoportba. Ahogyan az ország más részeire is jellemző, a pályakezdő korosztály nehezen talál munkát.

Az 45 év feletti lakosság számának kismértékű növekedése figyelhető meg a regisztrált munkanélküliek körében, mely a 2010 óta zajló, lépcsőzetes nyugdíjkorhatár emeléssel, valamint az korkedvezményes nyugdíj megszüntetésével állhat összefüggésben. Ezen felül általánosságban is megállapítható, hogy idősebb korban a mobilitási képesség csökkenésével egyenes arányban növekszik a kiszolgáltatottság is, amennyiben helyben nincs lehetőség a foglalkoztatásra, az idősebb korosztály tagjai gyakrabban válnak munkanélkülivé. Az önkormányzat által működtetett közfoglalkoztatási programok próbálják ellensúlyozni az idősebb korosztályra és egyéb hátrányos helyzetben lévő lakosokra nehezedő, főként az alacsony mobilitási lehetőségeiből fakadó terheket azzal, hogy helyben biztosítanak álláslehetőséget számukra.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél (TS 058)
	%	%
2015	44,00%	31,82%
2016	32,14%	38,89%
2017	46,15%	38,89%
2018	41,67%	40,00%
2019	31,51%	43,48%
2020	-	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat azt mutatja meg, hogy milyen arányban vannak a tartós munkanélküliek a településen. Minél magasabb a tartós munkanélküliek számaránya, annál inkább szükséges a beavatkozások tervezése, figyelemmel a nemek közötti különbségre.

A munkanélküliek csoportján belül meglehetősen magas a tartósan munka nélkül lévők aránya a vizsgált években. A településen a regisztrált munkanélkülieken belül a 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartásban lévő személyek aránya 2017-ben volt a legmagasabb, majd azóta folyamatosan csökkent. A nemek arányát megvizsgálva megállapítható, hogy a 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartásban lévő személyek közül a nők és férfiak aránya változó.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

Aki nem szerzett középfokú végzettséget vagy szakképesítést, hátrányos helyzetű munkavállalónak kell tekinteni. A nem megfelelő – alacsony vagy a munkáltatói igényektől eltérő – iskolai végzettség, szakképzettség az elhelyezkedést megnehezíti.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2015	50	9	18,00%	34	68,00%	7	14,00%
2016	56	5	8,93%	39	69,64%	12	21,43%
2017	39	2	5,13%	29	74,36%	8	20,51%
2018	36	1	2,78%	28	77,78%	7	19,44%
2019	73	6	8,22%	49	67,12%	18	24,66%
2020	78	6	7,69%	52	66,66%	20	25,64%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott állás keresők közül a 8 általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya igen magas (2019-ben 67%), viszont a 8 általánosnál alacsonyabb végzettségűek száma nem kiugróan magas, és folyamatos csökkenést mutat.

Az állás keresők közül 2019-ben 18 fő rendelkezett 8 általánosnál magasabb iskolai végzettséggel

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

A településen jelenleg nem tapasztalhatók olyan gazdasági folyamatok, amelyek az állástalanok számát csökkenthetnék. Az önkormányzat a legfőbb foglalkoztató, ezért a munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetben lévő álláskeresők számára kiemelt jelentőséggel bír az önkormányzat által szervezett **közfoglalkoztatás**. Az önkormányzatnak hosszú távú és startmunkaprogramban való részvételre van lehetősége évek óta, mely keretében a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Berettyóújfalui Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya által biztosított közfoglalkoztatási programokat teljeskörűen igénybe veszi.

A közfoglalkoztatás egy, a munkaviszonytól elkülönülten kezelendő, állam által részben vagy egészben finanszírozott speciális jogviszony, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerőpiacra. A közfoglalkoztatás a jelenlegi piaci és gazdasági környezetben számottevő lehetőséget jelent a hátrányos helyzetű álláskeresők – kiemelten a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra (a továbbiakban: FHT) jogosultak – átmeneti jellegű, határozott időtartamú foglalkoztatására. Valamennyi program kiemelt sajátossága maga az értékteremtés, a közfoglalkoztatottak munkájukkal hozzájárulnak a település ápolásához, a gyermekétkeztetés támogatásához, a szociális természetbeni ellátások megteremtéséhez, közben elsajátíthatnak a munkavállaláshoz szükséges kompetenciákat is.

Továbbra is fontos a munkaerő-piacra való visszakerülés esélyének növelése érdekében a szakmai végzettséget adó képzések szervezése, és az érintettek képzésbe való integrálása. Az önkormányzat meghatározott célcsoportok elsődleges munkaerőpiacon történő elhelyezkedését a munkaügyi központ által szervezett képzésekhez történő csatlakozással is igyekszik támogatni.

A hosszú távú közfoglalkoztatással egybekötött képzési program révén olyan szakmát "tanulhatnak ki" a résztvevők, amely a későbbiekben önálló megélhetési lehetőséget is biztosíthat számukra.

A közfoglalkoztatás rendszerének kibővítése nyomán a 2011. utáni években jelentős mértékben nőtt a közfoglalkoztatottak száma. A nagymértékű emelkedés 2015-ig tartott, mivel a közfoglalkoztatás elsődleges célját - a munkaerő-piacra történő visszajuttatást - sok esetben nem képes elérni. Miután a közfoglalkoztatás feltételeit némiképp szigorították, így 2015-től megindult a közfoglalkoztatottak számának folyamatos csökkenése.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2015	109	136
2016	1	103
2017	96	98
2018	88	78
2019	52	65
2020	54	56

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Összességében elmondható, hogy a mélyszegénységben élők és a településen nagy létszámban élő romák foglalkoztatásában kap jelentős szerepet a közfoglalkoztatási program. Ezen csoport igen jelentős részének a közfoglalkoztatás jelenti az egyetlen reális esélyt a munkához való jutásra.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

Továbbra is fontos a munkaerő-piacra való visszakerülés esélyének növelése érdekében a szakmai végzettséget adó képzések szervezése, és az érintettek képzésbe való integrálása. Az önkormányzat meghatározott célcsoportok elsődleges munkaerőpiacon történő elhelyezkedését a munkaügyi központ által szervezett képzésekhez történő csatlakozással is igyekszik támogatni.

Az aktív korú népesség egy része helyben, másik része Biharkeresztesen, vagy más környező településeken dolgozik, éppen ezért fontos a vonzáskörzetben lévő munkahelyek elérhetősége. Településünkön a tömegközlekedés megoldott, a legközelebbi vasútállomás Biharkeresztesen található.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

A településen nincs általános iskolai és középfokú felnőttképzés, de külső szervek különböző képzéseket biztosítanak elsősorban a munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetben lévő álláskereső, pályakezdők minél hamarabbi munkaerő-piacra történő visszakerülés érdekében.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2015	50	12
2016	56	7
2017	39	5
2018	36	4
2019	73	7
2020	78	9

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az adatok egy fontos munkaerő-piaci helyzetre, a pályakezdők helyzetére irányítja a figyelmet. A pályakezdők elhelyezkedési esélye a településen kilátástalan, mert helyben nincs munkahely. A pályakezdő állás keresők aránya a 2015-ös évtől jelentősen csökkent, majd 2019-ben az állás keresők számának növekedésével a pályakezdő állás keresők száma is emelkedett.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

Továbbra is fontos a munkaerő-piacra való visszakerülés esélyének növelése érdekében a szakmai végzettséget adó képzések szervezése, és az érintettek képzésbe való integrálása. Az önkormányzat meghatározott célcsoportok elsődleges munkaerőpiacon történő elhelyezkedését a munkaügyi központ által szervezett képzésekhez történő csatlakozással is igyekszik támogatni.

A településen nincs általános iskolai és középfokú felnőttképzés, de külső szervek különböző képzéseket biztosítanak elsősorban a munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetben lévő állás keresők, pályakezdők, 50 év feletti, elavult szakképzettséggel, illetve szakképzettséggel nem rendelkezők segítésére a minél hamarabbi munkaerő-piacra történő visszakerülés érdekében. A képzésben résztvevők alacsony iskolai végzettségű, illetve szakképzetlen felnőttek, továbbá olyan felnőttek, akiknek a szakképzettsége elavulttá vált.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

Az önkormányzatunk által szervezett közfoglalkoztatás keretében mélyszegénységben élők és romák is foglalkoztatásra kerülnek önkormányzati intézményekben is.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Az egyenlőtlenség meglétét bizonyító esetekről nincs tudomása az önkormányzatnak, ha mégis érzékelhető a mindennapok során, az a társadalomban meglévő előítéletek alapján értelmezhető. Ezek ellen minden lehetséges eszközzel fel kell lépni.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei;

A digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei településünkön adottak.

A Könyvtárban biztosított a lakosság számára szükség esetén a számítógép- és internet használat, e-mail fiók létrehozása igény szerint, e-mail küldés, számítógépes alapismeretek oktatása is.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) módosítása 2015. március 1-jétől jelentős változásokat hozott a pénzbeli és természetbeni szociális támogatások rendszerében, és ezzel összefüggésben a módosított Szt. 132. § (4) bekezdésének g) pontja felhatalmazást adott az önkormányzatnak a támogatások megállapítása, kifizetése, folyósítása, valamint ellenőrzése helyi szabályainak rendeletben történő szabályozására is. Az Szt. 134/E. §-ában előírt kötelezettség miatt szükségessé vált Bojt Község Önkormányzat a szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni szociális ellátások és szolgáltatások helyi szabályozásáról szóló 7/2013. (IV. 30.) önkormányzati rendelete egyidejű hatályon kívül helyezésével egy új önkormányzati rendelet megalkotása. A fentiek figyelembevételével született meg Bojt Község Önkormányzat Képviselő-testületének 4/2015. (II. 27.) önkormányzati rendelete a települési támogatások és ellátások helyi szabályairól.

Az Szt.-ben az állami szabályozási hatáskörben nyújtott és az önkormányzatok segélyezéssel kapcsolatos feladatai elválasztásra kerültek. Az Szt. 2015. március 1-jétől csak a kötelező ellátásokra vonatkozó szabályokat tartalmazza. A kötelező segélyek körén kívül további ellátások nyújtásáról és a jogosultsági feltételekről az önkormányzat szabadon dönthetett. Az Szt. az önkormányzatok által biztosítandó segélyek tekintetében annyit ír elő, hogy az önkormányzat a helyi viszonyokhoz mérten, a krízishelyzetben levő személyek számára, illetve a helyi szociális problémák kezelésére települési támogatást nyújt.

Tekintettel a fentiekre, a szociális támogatásokról szóló önkormányzati rendeletben 2015. március 1-jei hatállyal bevezetésre került a rendszeres jellegű települési támogatás és a rendkívüli települési támogatás fogalma.

A Képviselő-testület az ellátások biztosításával a szociális szempontokból rászorult családok életminőségén kíván javítani, egyidejűleg ösztönözni kívánja a kérelmezőket arra, hogy maguk is

tegyenek meg minden tőlük elvárhatót annak érdekében, hogy családjuk eltartásáról elsősorban kereső tevékenységből származó jövedelemből tudjanak gondoskodni.

Települési támogatás formái:

- **a lakhatáshoz kapcsolódó rezsiköltségekhez való hozzájárulás:** Az önkormányzat települési támogatást nyújt a szociálisan rászorult személyeknek, családoknak az általuk lakott lakás fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez, a rendeletben meghatározott feltételek fennállása esetén.
- **az elhunyt személy eltemettetésének költségeihez való hozzájárulás:** Az önkormányzat képviselő-testülete támogatást nyújt annak, aki a meghalt személy eltemettetéséről gondoskodott, annak ellenére, hogy arra nem volt köteles, vagy tartásra köteles hozzátartozó volt ugyan, de a temetési költségek viselése a saját, illetve családja létfenntartását veszélyezteti.
- **születési támogatás:** Születési támogatásra jogosult 10.000 Ft összegben az a család, ahol kisgyermek születik, illetve gyermeket fogadnak örökbe és akinek családjában az egy főre jutó jövedelem legfeljebb az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 500 %-a. A támogatás megállapításához szükséges a család ezen irányuló kérelmének hivatalhoz történő benyújtása a születést követő 30 napon belül.
- **születésnap támogatás:** Születésnap támogatásra jogosult 10.000 Ft összegben az a 80. életévét betöltött személy, akinek családjában az egy főre jutó jövedelem legfeljebb az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 500 %-a. A támogatás megállapításának ezen formája hivatalból történik.
- **Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat támogatása:** Havonta Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat támogatására jogosult szülőjének kérelmére, nagykorú tanuló/hallgató esetén saját kérelmére, az a tanuló vagy hallgató, aki bojti állandó lakos, vagy Bojton tartózkodási hellyel rendelkezik és a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázatban az adott tanévre vonatkozóan nyertes pályázattal rendelkezik.
- **szociális célú tüzelőanyag támogatás:** Bojt Község Önkormányzata, hozzájárulva a tüzelőanyag költségekhez, évente egyszeri, természetbeni szociális célú tüzelőanyag támogatást nyújt a szociálisan rászoruló személyek részére.

Az önkormányzat a létfenntartást veszélyeztető, rendkívüli élethelyzetbe került, valamint időszakosan vagy tartósan létfenntartási gondokkal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást nyújt.

A fenti önkormányzati támogatástípusok mellett a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Berettyóújfalui Járási Hivatala is nyújt különböző, az Szt.-ben szabályozott pénzbeli és természetbeni ellátásokat:

- Időskorúak járadéka
- Ápolási díj
- Közgyógyellátás
- Aktív korúak ellátása egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás
- Aktív korúak ellátása –foglalkoztatást helyettesítő támogatás
- Egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság

Az álláskereső részére **álláskeresői ellátásként** álláskeresői járadék, nyugdíj előtti álláskeresői segély, valamint költségtérítés jár. Az álláskeresői járadék maximum 90 nap lehet, a munkaerő-piaci járulékalap 60 %-a, legfeljebb a jogosultság kezdő napján hatályos kötelező legkisebb munkabér napi összegének megfelelő összeg.

Az alábbi adatokból látható, hogy 2016-tól 2019-ig csökkent a nyilvántartott álláskeresők aránya az aktív korú (15-64 év közötti) népesség körében, közülük az álláskeresői ellátásban részesülők aránya pedig 2019. évben erőteljes emelkedést mutat. Az álláskeresők 37 %-a részesül álláskeresői ellátásban.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	50	13,70%	3	6,00%
2016	56	14,93%	12	21,43%
2017	39	10,40%	7	17,95%
2018	36	10,08%	5	13,89%
2019	73	20,11%	27	36,99%
2020	78	20,47%	20	25,64%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás. Az aktív korú személynek az ellátásra való jogosultságot a járási hivatal állapítja meg.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	24	48,00%	n.a.	-	27	54,00%
2016	27	48,21%	n.a.	-	39	69,64%
2017	17	43,59%	28	71,15%	24	61,54%
2018	12	33,33%	27	75,67%	17	47,22%
2019	15	20,55%	29	40,30%	42	57,53%
2020	33	42,31%	40	51,28%	53	67,94%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az FHT a tartósan munkanélküliek esetében bír relevanciával, és mivel az álláskeresők jelentős része esik ebbe a kategóriába, ezért fontos információ, hogy ők mekkora arányban jutnak ellátáshoz. Az adatokat látva az FHT továbbra is jelentős szereppel bír az álláskeresők támogatási formái közt. Amennyiben az álláskereső nem tesz eleget az igénybevétel feltételeinek, vagy nem felel meg minden jogosultsági kritériumnak, úgy az ellátástól könnyen eleshet.

Megállapítható, hogy a szociális segély, valamint a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, mint az aktív korúak támogatása meghatározó mértékben jelenik meg a település alacsony jövedelmű lakosságának körében, magas a szociális támogatásban részesülők száma.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2015	4
2016	4
2017	5
2018	5
2019	4
2020	4

Forrás: TeIR, KSH

A statisztikák az elmúlt öt év mindegyikében azt mutatják, hogy a regisztrált munkanélküliek túlnyomó többsége részesült valamilyen pénzbeli juttatásban, teljesen ellátatlan alig akadt az évek során. Szembeötlő a foglalkoztatást helyettesítő támogatás arányának visszaszorulása.

Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban csupán 4-5 fő részesül évente a községben.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

A község infrastrukturális feltételei megfelelőek, bár a faluban nincs kiépítve szennyvízrendszer és a gázvezeték sem ér el minden utcába.

A felülvizsgált időszakban lehetőség nyílt a TOP_PLUSZ-1.2.1-21-HB1 - Élhető települések pályázat által a településen a belterületi vízrendezés keretén belül a meglévő csapadékvíz-elvezető rendszer felújítására, rekonstrukciójára, melynek célja a belvíz és helyi vízkár veszélyeztetettségének csökkentése, a káros csapadékvizek elvezetése, a település belterületének védelme. A beruházás közvetlenül hozzájárul a lakosság életminőségének javításához és a lakhatási biztonság növeléséhez. A csapadékvíz rendezett elvezetése megvédi a lakóingatlanokat és a közterületeket az elöntésektől, csökkentve a talajvízszint megemelkedéséből adódó épületkárokat (vizesedés, penészesedés), amelyek halmozottan érintik a nehezebb anyagi helyzetben lévő, régebbi típusú ingatlanokban élő családokat. A fejlesztés emellett javítja a közlekedésbiztonságot, akadálymentesíti a gyalogos és közúti közlekedést a nagyobb esőzések idején is, biztosítva a közszolgáltatások (orvosi rendelő, önkormányzat) folyamatos és biztonságos elérését minden lakos – különösen az idősek, kisgyermekesek és mozgásukban korlátozott személyek – számára.⁶

A beépült utcák aszfaltozására az önkormányzat által megnyert pályázatok útján kerül sor.

A lakásállomány, leginkább annak minősége, illetve az újonnan épült lakások aránya jól mutatja egy település jövedelmi viszonyait, fejlettségi szintjét, dinamikáját.

Bojt „korára” a lakásállomány korából is következtethetünk, segítve annak megítélését, mennyire fiatalos a község települése. Meghatározó az új/régi lakások teljes lakásállományon belül elfoglalt aránya, és az építkezések dinamikája. A bojti lakások 2011-es számbavétele alapján a lakásállományban 40% (82 db lakás) az 1946. előtt épült lakások aránya, mely magasnak mondható. Az építkezések dinamikáját tekintve megállapítható, hogy 1946-1960. között épült a

⁶ Megállapította a 2026. évi felülvizsgálat

település lakásainak legnagyobb része, 25 %-a (51 db lakás), majd csökkent az új lakások száma. A 2011-ben összeírt lakásállománynak csak 0,5 %-a (1 db lakás) épült 1990 és 2001 között, 2001-2011. között csak a lakások 1 %-a (2 db lakás) épült. Összességében megállapítható, hogy a 20 évnél régebbi épületek 99 %-os részarányukkal Bojtot „idős” településsé teszik.

A község lakásállománya 2001 – 2011. között állandónak mondható. 2001-ben 247 lakást tartottak nyilván, mely 2011-re 246 lakásra csökkent. 2012-től a lakásállomány 246 lakás. Egy-egy lakásban átlag 2,29 fő él.

Az épített lakásokon belül a négy és több szobás lakások arányából következtethetünk a lakosság életszínvonalára, anyagi körülményeire. A 2011-es Népszámlálás adatai alapján a lakásállomány 16,6%-a egyszobás, 64,7%-a kétszobás, 16,6%-a hámszobás, míg 2,1%-a négy és többszobás lakás volt. A lakások tulajdonviszonyait tekintve 98,4%-a természetes személyek tulajdonában, míg az önkormányzat tulajdonában a lakások 0,9%-a volt. A 2011-es népszámlálási adatok alapján a lakásállomány mindössze 4,8%-a (10 db lakás) összkomfortos, 52,7%-a (109 db lakás) komfortosnak, 6,3%-a (13 db lakás) félkomfortosnak, viszont 35,7%-a (74 db lakás) komfort nélkülinek tekinthető. A komfort nélküli lakások aránya igen magas. A lakhatási körülményekből és a családok szűkös anyagi lehetőségeiből adódó problémák megoldása szükséges. Lehetőséget kell biztosítani az ott élők szegénységéből fakadó szükségletek kielégítésére (pl. mosás, tisztálkodás, stb.) települési szinten. Ezek a szolgáltatások térítésmentesen igénybe vehetők mindenki számára a településen létrehozott Szolgáltató Központban.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2015	206	n.a.	n.a.	68,45%	-	74,27%
2016	206	n.a.	n.a.	68,45%	-	75,24%
2017	204	n.a.	n.a.	68,14%	-	77,45%
2018	204	n.a.	n.a.	68,14%	-	76,96%
2019	205	1	5	67,80%	-	75,61%
2020	205	n.a.	n.a.	-	-	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A településen működő intézmények épületeinek állapota jó, azok felújítása folyamatosan megtörtént, és történik.

Az időskorúak lakhatási helyzete a település viszonylatában megfelelőnek mondható. A településen nincs bentlakásos idősok otthona, legközelebbi otthon Biharkeresztesen található. A lakásviszonyok jellemző problémái a közműdíj-, illetve lakáshitel-tartozások, hátralékok felhalmozódása.

a) bérlakás-állomány;

A települési önkormányzat nem rendelkezik önkormányzati bérlakással.

b) szociális lakhatás;

A települési önkormányzat nem rendelkezik szociális bérlakással.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok;

A településen nincs egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlan.

d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság;

Bojton nem megfelelő lakhatási feltétellel veszélyeztetett személy, és közterületen élő hajléktalan személy az önkormányzat nyilvántartásában nincs. A lakott házak állaga változó. A településen sok a lesújtó állapotban lévő, komfort nélküli lakás.

e) lakhatást segítő támogatások;

Az önkormányzat a települési támogatások és ellátások helyi szabályozásáról szóló 4/2015. (II. 27.) önkormányzati rendelet alapján támogatást nyújt a szociálisan rászorult személyeknek, családoknak az általuk lakott lakás fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez, a rendeletben meghatározott feltételek fennállása esetén.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2015	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.
2017	109	n.a.
2018	154	1
2019	184	1
2020	145	138

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A mindennapi létfenntartás mellett a lakás fenntartására fordított kiadások igen megterhelőek a célcsoport családjai számára. A terhek enyhítését szolgálja az Szt-ben és a helyi rendeletben meghatározott feltételek fennállása esetén igénybe a lakhatáshoz kapcsolódó rezsiköltségekhez való hozzájárulás. Településünkön természetbeni ellátásként a szolgáltatóhoz utalással történik a támogatás megállapítása.

f) eladósodottság;

Az eladósodottság mértékét illetően nincsenek adataink. Általánosságban elmondható, hogy a lakhatás, a lakásfenntartással kapcsolatos rendszeres kiadások viselése, illetve a lakáscélú hiteltörlesztés hatalmas terhet jelent a családok számára. Az utóbbi időszak kormányzati intézkedései fontos előrelépést jelentett e terhek enyhítése terén. Külön adósságcsökkentés céljából nyújtott támogatás már nem érhető el, hiszen az Önkormányzatok egységesen települési támogatás keretében nyújthatnak segítséget a szociálisan rászorulóknak számára. Az eladósodás megelőzése érdekében nyújtható a fentebb már említett lakásfenntartási támogatás, illetve rendkívüli települési támogatás keretében átmeneti segílyt.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása;

A településen nincsenek olyan lakások, melyek külterületen és nem lakóövezetben helyezkednek el. A közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés az egész településen egyenlő feltételekkel biztosított.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

Bojt községben a szegregátum létét a 2011. évi népszámlálási adatok támasztják alá. Az adatok alapján Bojt község területén egyetlen szegregált terület található, mely a Rákóczi Ferenc - Deák Ferenc – Ady Endre – Baltazár Dezső utcák által lehatárolt területen azonosítható be a KSH adatai alapján. A szegregátum kialakulását hosszú évek kedvezőtlen hatásai eredményezték.

b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;

A szegregátum területén a lakónépesség száma a 2011. évi népszámlálás adatai alapján 99 fő volt, mely a település teljes lakosságának 18,7 %-a. A lakónépesség korszerkezetében a 14 év alatti korosztály aránya 32,3 %, mely a települési átlag közel másfélszerese. A 60 évnél idősebbek aránya pedig 11,1 %, mely a települési aránynál alacsonyabb. A területen tehát fiatal korszerkezet jellemző, melynek háttérében az alacsony státuszú lakosság gyermekvállalási hajlandósága állhat.

A lakosok iskolai végzettségét tekintve jelentős elmaradás figyelhető meg a települési átlaghoz képest. A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 55,4 %, mely a települési átlagnál több, mint 10 %-kal magasabb. Felsőfokú végzettséggel egyetlen lakos sem rendelkezik a szegregátum területén.

A szegregátumban élők foglalkoztatási helyzetét legjobban a foglalkoztatottak aránya (15-59 éves népességen belül) mutatja. A mindössze 13,6 %-os foglalkoztatási arány csaknem 10 százalékponttal marad el a települési átlagtól. A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 81,1%. A romák többsége közfoglalkoztatásba van bevonva, vagy alkalmi, főleg mezőgazdasági munkákból próbálja fenntartani családját. Ilyen magas munkanélküliségi érték kialakulásához jelentős mértékben hozzájárult az alacsony képzettségi, illetve foglalkoztatottsági szint is. Az alacsony gazdasági aktivitás a társadalom jövedelmi helyzetét is jelentősen befolyásolja.

A szegregátumban egy telken általában egy családi ház található. A kijelölt terület nem tekinthető zsúfoltnak, a hagyományos falusi hangulatot tükrözi. A népszámlálás idején 35 lakást regisztráltak itt, melynek 34,3 %-a alacsony komfortfokozatú volt. Az egy lakásra jutó személyek száma (2,8 fő) mely csaknem azonos a települési átlaggal (2,55 fő).

Az infrastruktúra kiépítésében semmiféle diszkrimináció nem játszott szerepet. A községnek ebben a részében, ugyanúgy, mint máshol kiépített az ivóvíz-, a gáz, illetve a közvilágítás, szilárd útburkolattal rendelkeznek. Ezen jellemzőknek köszönhetően a közszolgáltatásokhoz minden itt és a település más részében lakó egyenlő esélyekkel fér hozzá.

c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai;

További szegregációval veszélyeztetett terület nem található településünkön

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A Magyarország helyi önkormányzatokról szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) 4. pontja határozza meg, hogy az egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatások kötelezően ellátandó feladata az önkormányzatnak. Az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXII. törvény 5. §-a értelmében a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziiorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó háziiorvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról, és
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

Egy adott település egészségügyi ellátórendszerének kihasználtságát nagymértékben befolyásolja a lakosság korösszetétele. Az életkor előrehaladtával természetesen egyre gyakrabban jelentkeznek a különböző egészségügyi problémák, amelyek megterhelik az alapellátást és erre az egészségügyi, valamint a szociális ellátórendszernek is fel kell készülnie.

A születések száma alacsony és csökkenőtendenciát mutat. A lakosság keveset törődik egészségével, keveset mozog, helytelenül táplálkozik, magas a dohányosok és alkoholfogyasztók aránya stb.

Az egészségi állapotot jól tükrözi a születéskor várható átlagos élettartam mérőszáma, vagyis az az életkor, amelyet átlagosan megélhet egy ma született nő vagy férfi. Az Európai Unió országainak átlagában a nők 81-82 év, a férfiak 75 év körüli élettartamra számíthatnak.

Magyarországon ez az élettartam a nők körében átlagosan 76 év, a férfiaknál 68 év (2001. évi adatok).

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés;

A települési önkormányzat az **alapszolgáltatások** megszervezésével segítséget nyújt a rászorulóknak részére, életvitelük fenntartásában, valamint egészségügyi állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgáltatások száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közfogyóellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jognal támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2015	1	0	0	0	44	n.a.
2016	1	0	0	0	43	3
2017	1	0	0	0	38	3
2018	1	0	0	0	31	3
2019	1	0	0	0	30	1
2020	1	0	0	0	26	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A község egészségügyi ellátása megfelelő. A településen önálló orvosi praxis nincs, a település lakóit az egyik biharkeresztesi **házi orvos** látja el, heti egy alkalommal, a településen történő rendeléssel. A többi napon Biharkeresztesen folytatódik az orvosi ellátás, mely 6 km távolságra van Bojt községtől.

Az orvosi rendelő már felújításra került, de még meg kell valósítani az akadálymentesítést is a bojti rendelőben. Ennek megoldása a fogyatékkal élők, a gyermekes anyák és az idősebb korosztály esélyegyenlősége szempontjából igen fontos. A házi orvos munkáját egy védőnő és egy ápolónő segíti. A rendelők kapacitása a település szezonális, illetve állandó betegszáma mellett kielégítőnek mondható.

Az egészségházban működik a **védőnői szolgálat**, 1 fő védőnővel, a település Biharkeresztes III. védőnői körzettel alkot egységet, csatolt település formájában. A tanácsadások heti egy alkalommal hétfői napokon vannak. A területi védőnői ellátás a védőnők illetékességi területén lakcímmel rendelkező, vagy életvitelszerűen ott tartózkodó és a védőnői gondozás iránti igényt írásban bejelentő várandós és gyermekágyas anyákat, újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig a gyermekeket valamint az oktatási intézménybe nem járó, otthon gondozott tanköteles korú gyermekeket, fiatalokat érinti. A védőnő látja el az oktatási intézményben az iskolavédőnői feladatokat is. Az iskolások ellátása 1-4. osztályig a helyi iskolában történik.

Járó- és fekvőbeteg ellátás csak a kistérségi központban, Berettyóújfaluban a Gróf Tisza István Kórházban működik. A szakorvosi ellátást igénylő betegeket ezért a házi orvos a berettyóújfalui, illetve debreceni szakorvosi rendelőintézetbe utalja. Az idős, mozgásukban korlátozott, illetve önálló közlekedésre képtelen személyek számára, szükség szerint a falugondnoki szolgálat gépjárműve igényelhető.

A **fogorvosi ellátást** a Biharkeresztesen működő fogszakorvosi rendelő biztosítja.

Mivel a településen gyógyszerár nem működik a gyógyszereket és segédeszközöket a Biharkeresztesen található **gyógyszertár** biztosítja. Az idősek és rászorulóknak a falugondnoki szolgálat segítségével ki tudják gyógyszereiket hozatni.

Biharkeresztes, Ártánd, Bedő, Berekböszörmény, Bojt, Körösszegapáti, Mezőpeterd, Nagykereki, Told és Váncsod települések területén az alapellátási **orvosi ügyeletet** Biharkeresztesi központtal központi orvosi ügyelet formájában biztosított. Az alapellátáshoz kapcsolódó házi orvosi és házi gyermekorvosi ügyeleti ellátásról való gondoskodás érdekében az Önkormányzat 2021. július 1. napjától az Országos Mentőszolgálatot kérte fel Biharkeresztes településen az ügyeleti szolgálat működtetésére.

Az Országos Mentőszolgálat hétköznapokon éjszaka, és hétvégén, valamint ünnepnapokon biztosítja a betegek sürgősségi ellátását.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés;

A lakosság jobb egészségi állapotának elérésében kiemelt jelentőséggel bírnak a **preventív tevékenységek**, vagyis a szűrések, az egészséges életmód és táplálkozás terjesztése, valamint a lelki egészségvédelem, különös tekintettel a szív- és érrendszeri megbetegedések vonatkozásában. Kiemelten fontos a szűrő-vizsgálatokon való részvételi arány emelése, különösen a középkorú lakosság körében. Az egészségfejlesztési nevelő tevékenység beépülése a közoktatási programokba is jelentősen hozzájárulhat az egészségtudatosság erősödéséhez.

A lakosság egészségügyi és szociális állapotának javításához a helyben biztosítható tárgyi és intézményi feltételeket, az egészségügyi és szociális szolgáltatások színvonala és a lakosság különböző csoportjai számára az egyenlő mértékű hozzáférés biztosítása teremti meg az életkilátások javulását.

A település elsősorban hátrányos helyzetű lakosságának az egészségügyi szűrővizsgálatokon való alacsony számú részvételére tekintettel az önkormányzat, a szociális és egészségügyi szakemberek nagy szerepet vállalnak a különböző betegségek kialakulását megelőző szűrővizsgálatok népszerűsítésében a mélyszegénységben élők és romák között is.

Minden évben lehetőség van a debreceni emlőcentrumban a behívott nők emlőszűrésére. A bojti önkormányzat támogatja ezt a vizsgálati lehetőséget, igény szerint ingyenes beutazást biztosít.

Sajnálatos viszont, hogy a hosszú évtizedeken keresztül helybe érkező tüdőszűrő mára megszűnt.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés;

A gyerekek fejlesztése már a legkisebbeknél elkezdődik. A szakértői és rehabilitációs bizottság javaslata alapján a nevelési és oktatási intézményekben sajátos nevelési igény típusa szerint logopédus, gyógypedagógus, pszichológus, fejlesztőpedagógus, gyógytestnevelő szakembert kellene bevonni a fejlesztő tevékenységbe. A helyi oktatási intézményekben jelenleg utazó logopédus foglalkozik a gyermekekkel, a többi területen fejlesztésre szoruló gyermekek ellátásáról a Hajdú-Bihar Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Berettyóújfalui Tagintézménye gondoskodik.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése;

Az önkormányzat a közétkeztetést a településen 2011-ig az idősek klubjában lévő saját konyhával oldotta meg. 2012-től az önkormányzat a Sörpark Kft. közreműködésével nyújt ellátást az óvodai, iskolai és a szociális étkeztetést igénylők számára. A **közétkeztetés** megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak. A Sörpark Kft, mint szolgáltató minőségi és mennyiségi ellenőrzése folyamatos, szakember bevonásával történik.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés;

A **szabadidősport** szervezésének, az emberek mozgósításának a megvalósításban kiemelt szerepe van az önkormányzatnak, a helyi civil szervezeteknek, az önkénteseknek, a szolgáltatást nyújtó vállalkozásoknak, illetve a lakóközösségnek, a családnak, a baráti közösségeknek és az egyénnek. A sportnak jelentős szerepe van az egészségmegőrzésben, a személyiség formálásban, a közösségi magatartás kialakítása területén. Az egészséges életmód szerves része a sportolás is.

A községnek nincs sportcsarnoka, viszont a labdarúgás, kézilabda szenvedélyének hódolók igénybe vehetik az iskola kézilabdapályáját. A sportolás sajnos csak kis arányban szerepel a lakosság szabadidős tevékenységei között. A 18 év alatti korosztály többsége kizárólag intézményi keretek között testnevelés órán, foglalkozáson végez csak rendszeres testmozgást. A testnevelés órák, a diáksportkörök elsődleges célja a gyermekek jó testi, szellemi és lelki egészségének biztosítása, mozgáskultúrájának fejlesztése, megfelelő kondíciójának megteremtése. A települési sportpálya további lehetőséget biztosít a mozgást, sportot kedvelők számára.

Továbbra is fontos cél, hogy a településen növeljük a lakosság egészséges életmód iránti igényét és szükségletét, a rendszeres testmozgás iránti kedvet és vágyat, a változatos sportolási módszerek lehetőségének elterjedését, a mozgás öröme megtapasztalásának lehetőségét, illetve a feszültség oldását elősegítő aktivitást. Sportprogramok népszerűsítésével, kiadványok megjelentetésével próbálja felkelteni a lakosság, elsősorban a mélyszegénységben élők és romák érdeklődését az önkormányzat a sport, az egészséges és a környezettudatos életmód iránt. Egészségfejlesztési, sport-, szabadidős programokhoz való hozzáférés a helyi lehetőségekhez mérten biztosított.

⁷A TOP Plusz 1.2.1-21 azonosító számú „Bojt az élhető település” elnevezésű pályázat keretében lehetőség nyílt egy 300 méter hosszú futópálya és egy 9 eszközből álló kondipark kialakítására, ezzel a településen biztosított lesz a mindenki számára elérhető sportolási lehetőség, a sporteszközök használatának köszönhetően a lakosság egészségi állapota javul, biztosítja, hogy a sportolás a lakosság mindennapi életének alapvető része legyen.

A felülvizsgálati időszakban elkészült a településen a Sportpark. A futópálya és a kondipark az egészen fiataloktól az idősekig (szenior torna) mindenkinek segít az aktív életmód fenntartásában, hasznos, céllal teli és egészséges alternatívát nyújt a helyi fiataloknak a céltalan szabadidő-eltöltéssel szemben. Anyagi helyzetétől függetlenül minden lakos számára elérhetővé teszi a minőségi testmozgást. Egy olyan ingyenes tér jött létre, amely erősíti a helyi identitást, és

⁷ Megállapította a 2024. évi felülvizsgálat

összehozza a különböző társadalmi csoportokat.⁸

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

Bojton a **szociális ellátást** a társulások formájában működő Biharkeresztesi Egyesített Szociális Intézmények látja el, melynek fenntartója a Biharkeresztesi, Ártánd, Bedő, Berekböszörmény, Bojt, Nagykereki, Told, önkormányzatai által létrehozott Szociális és Gyermekjóléti Társulás. Az intézmény által nyújtott szociális szolgáltatások közül a településen az alábbi ellátások biztosítottak:

- *Szociális étkeztetés* Az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezését biztosítják, akik azt önmaguknak, illetve önmaguknak és eltartottaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani. A szociális étkeztetés társulások formájában történő megvalósítását a Sörpark Kft biztosítja.
- *Házi segítségnyújtás:* Házi segítségnyújtás keretében a szolgáltatást igénybe vevő személy saját lakókörnyezetében az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást biztosítják. A házi segítségnyújtás keretében szociális segítséget vagy - a szociális segítség tevékenységeit is magába foglaló - személyi gondozást kell nyújtani.

Szociális segítség keretében biztosítani kell

- a) a lakókörnyezeti higiénia megtartásában való közreműködést,
- b) a háztartási tevékenységben való közreműködést,
- c) a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében és a kialakult veszélyhelyzet elhárításában történő segítségnyújtást,
- d) szükség esetén a bentlakásos szociális intézménybe történő beköltözés segítségét.

Személyi gondozás keretében biztosítani kell

- a) az ellátást igénybe vevővel a segítő kapcsolat kialakítását és fenntartását,
- b) a gondozási és ápolási feladatok elvégzését,

A házi segítségnyújtásban dolgozó szociális gondozó együttműködik az ellátás során az egészségügyi és szociális alap- és szakellátást nyújtó intézményekkel. A gondozók feladatai közé tartozik a bevételezés, gyógyszerkiváltás, adagolás, testi, személyi higiénia biztosítása, szükség esetén hivatalos ügyek intézése. A gondozási tevékenységet szociális gondozó végzi. A napi gondozási tevékenységről a külön jogszabály szerinti gondozási naplót vezeti.

⁸ Megállapította a 2026. évi felülvizsgálat

- *Családsegítés:* A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

A családsegítés keretében biztosítják

- a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást,
- az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzübeli, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését,
- a szociális segítőmunkát, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítését,
- a közösségfejlesztő programok szervezését, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztést,
- a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adóssághalakkal és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékkal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtását,
- a kríziskezelést, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat,

Családsegítés a gyermekjóléti szolgáltatással egy szolgáltató keretében működik. A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében

- a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése,
- a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése,
- a válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint szociális szolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz, különösen a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz történő hozzájutásának szervezése,
- a szabadidős programok szervezése,
- a hivatalos ügyek intézésének segítése.

Családsegítés során az egyre romló szociális helyzet megoldása jelenti a legtöbb problémát. Az intézmény tapasztalata alapján a kliensek túlnyomó része tartós munkanélküli.

Az önkormányzat *falugondnoki szolgálatot* működtet, melyet önállóan biztosít, nem a Biharkeresztesi Egyesített Szociális Intézmények keretében. A falugondnoki szolgáltatás egy szociális alapellátási forma, amelyet falugondok alkalmazásával és a szolgáltatás jellegéhez igazodó gépjármű üzemeltetésével biztosítanak, csökkentve ezzel a település szolgáltatás- és intézményhiányából eredő hátrányait.

Alapellátási feladatok:

- étkeztetésben való közreműködés
- házi segítségnyújtásban való közreműködés
- családsegítésben való közreműködés

A tanya- és falugondnok által ellátandó egyéb feladatok:

- személyszállítási feladatok (orvoshoz, egészségügyi intézménybe, bevásárlásra, önkormányzati ill. egyéb rendezvényre történő szállítás, óvodások ill. iskolások intézménybe történő szállítás),
- önkormányzati feladathoz tartozó egyéb szállítási feladatok,
- önkormányzati rendezvények szervezésével, lebonyolításával kapcsolatos feladatok,
- kapcsolattartási feladat az önkormányzat és a lakosság között,
- egyéb szolgáltatási jellegű feladatok.

A szociális szolgáltatások és ellátórendszer esetében fontos kihívás és célkitűzés a település számára, hogy minden rászoruló lakója számára legyenek elérhetőek azok a jogszabályokban rögzített ellátási formák, amelyek a szociális biztonságot garantálják, és minőségi ellátást biztosítsanak. A szolgáltatásoknak köszönhetően javuljanak a hátrányos helyzetűek felzárkóztatási esélyei és életkilátásai.

Az önkormányzat természetbeni juttatásokkal is segíti a rászorulókat ruhaosztással, segélycsomagokkal, vagy gyermekek nyári étkeztetésének megszervezésével.

g) drogprevenációs szolgáltatások;

Bojt településen nem elérhető a drogprevenációs szolgáltatás.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Összességében megállapítható, hogy az egészségügyi és szociális ellátórendszer kiépített, a településen hozzáférhető. E tekintetben hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelmények megsértése a szolgáltatások nyújtásakor senkit nem érhet.

j) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül;

Az esélyegyenlőségi célcsoportokat célzó ellátások általában véve is pozitív intézkedésekkel segítik a rászorulókat, a pozitív megkülönböztetést szükség esetén az eljárások, illetve a szolgáltatások nyújtása során érvényesíti az Önkormányzat, illetve a szolgáltató intézmény annak érdekében, hogy a leghátrányosabb helyzetben lévőket kompenzálja, esélyegyenlőségüket biztosítsa.

Településünkön 2020. évtől biztosított a népkonyha szolgáltatás. Népkonyhai szolgáltatás keretében napi egy adag meleg ételt kapnak állami támogatásból kisnyugdíjasok, öregségi nyugdíjban részesülők és családtagjaik, szenvedélybetegek, alacsony jövedelműek, valamint egyéb szociális hálóból kiszorult személyek.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2015	n.a.
2016	n.a.
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	132 (napi)

Forrás: Önkormányzati adat

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

Bojt Község Önkormányzata fontosnak tartja a kultúra és a kulturális értékek ápolását, fejlesztését, melyet javarészt a helyi művelődési ház tevékenységével kívánja biztosítani. A települési stratégia alapvető célja: a nemzeti és az európai – és egyben a helyi, települési - értékek megőrzése. A település társadalmi programját az alábbi célok határozzák meg:

- esélyteremtés,
- hagyomány- és értékörzés,
- új értékek létrehozása,
- közösségteremtés erősítése.

A művelődési intézmények biztosítják a gyerekek és fiatalok ügyességét fejlesztő művelődési és szórakoztató programokat, a napi életet megkönnyítő praktikus ismeretek megszerzését. A cél

érdekében biztosítják közösségeik, klubjaik, szakköreik működését, fogadják, és szakmai támogatást nyújtanak önálló kezdeményezésű közösségeknek, tanfolyamoknak, helyet adnak egyesületeknek, alapítványoknak.

a) közösségi élet színterei, fórumai;

A településen a közművelődést szolgálja a Községi Ház, és a Könyvtár intézménye. A művelődési ház és könyvtár a község lakosságának művelődését és szórakozását kívánja biztosítani. A feladatrendszere összetett.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2018)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
1	1	626	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A könyvtár legfontosabb feladata, hogy az olvasók megtalálják az igényeiknek megfelelő irodalmat, hozzájussanak a legújabb könyvekhez is. Azokat a könyveket, amelyek nincsenek meg a helyi állományban, más könyvtáraktól könyvtárközi kölcsönzéssel lekérlik.

Az intézmény a napjainkban sokat emlegetett információs társadalom egyik alapintézménye, a tudás, az ismeret és a kultúra szabad hozzáférhetőségét biztosítja mindenki számára. Az esélyegyenlőség megteremtésének egyik legfontosabb záloga.

A könyvtár közösségépítő, közösségteremtő szerepet vállal a település életében, melynek megfelelően lehetőséget biztosít a hátrányos helyzetű lakosoknak is a könyvtári szolgáltatások igénybevételére. Számos olyan programot szervez, amelynek segítségével a hátrányos helyzetű társadalmi rétegek megismerkedhetnek a könyvtári szolgáltatásokkal:

- Könyves ünnepek (Ünnepi könyvhét, Költészet napja, Barátunk a könyv, Őszi Megyei Gyermekkönyvnapok) alkalmából előadók meghívása, rendezvények lebonyolítása.
- Nemzeti ünnepek, világnapok, hagyományok, évfordulók, kiemelt évfordulók méltó megünneplése.
- Mesedélutánok, szép kiejtési, levelezős versenyek, könyvtárhasználati, természet, környezet, egészségvédelmi vetélkedők, szavalóverseny, könyvbemutatók, könyvkiállítások, játszóházi foglalkozások, játékdélutánok, készségfejlesztő foglalkozások, könyvvásár stb. szervezése.

A település Művelődési Ház is működik, mely az alábbi feladatokat látja el:

- A település környezeti, szellemi, művészeti értékeinek, hagyományainak feltárása, megismertetése, a helyi művelődési szokások gondozása, gazdagítása.
- Az egyetemes, a nemzeti, a nemzetiségi és más kisebbségi kultúra értékeinek megismertetése, a megértés, a befogadás elősegítése, az ünnepek kultúrájának gondozása.
- Az ismeretszerző, az amatőr alkotó, művelődő közösségek tevékenységének támogatása.
- A helyi társadalom kapcsolatrendszerének, közösségi életének érdekérvényesítésének segítése.
- A szabadidő kulturális célú eltöltéséhez a feltételek biztosítása.
- Egyéb művelődést segítő lehetőségek biztosítása.
- A hagyománnyá vált rendezvények, programok színvonalas lebonyolítása, valamint a település sajátosságaira épülő, a lakosság igényeihez igazodó kulturális, közösségi szolgáltatások nyújtása.

A művelődési házban van lehetőség a rendezvények lebonyolítására. A település rendezvényeinek megszervezése a művelődési ház irányításával történik. A rendezvények a helyi sajátosságokhoz, életkorhoz, igényekhez és elvárásokhoz igazodnak. Arra törekednek, hogy a programok egyik legfontosabb eredménye a helyi tudás és közösségi tapasztalat felélesztése, közösségi cselekvéssé formálása legyen.

A településen helytörténeti kiállítás tekinthető meg, melynek célja bemutatni Bojt lakosságának népi építészét, gazdálkodását és életmódját képekkel és tárgyi eszközökkel, továbbá a múltból örökölt értékek megóvása, továbbadása a jövő generációjának.

2010. októberétől egy újabb szinttel bővült a település kulturális tevékenysége, az akkor átadott tájház népi építészeti értékekkel, turisztikai vonzerőként és közösségépítés helyszínéül is funkcionál. A pályázati forrásból felújított lakóház, tájház ad helyet a Bojtorján kézműves kör tevékenységeinek is. A hagyományőrző csoport feladata bojti kézműves hagyományok felelevenítése, megőrzése, továbbadása. Vendégcsoportok fogadása történik programok szervezésével. Az év hűvösebb időszakában (november-április) hétfőn délelőttönként kézműves foglalkozásokra gyűlik össze a kézműves kör. Ezeken az alkalmakon kerül sor

- a bojti kézműves hagyományok, régi mesterségek felelevenítésére,
- a régi bojti emlékek, adomák, történetek, szokások, dalok, versek összegyűjtésére,
- alkalmakhoz ajándéktárgyak készítésére (anyák napja, húsvét, karácsony, stb.).
- ekkor készülnek még a Bojt címerét, vagy a galambdúcot ábrázoló egyéb ajándéktárgyak (tűpárnák, fésűtartók, terítők, tolltartók), melyeket a településünkre látogatók vihetnek magukkal emlékül).

Tavasztól folyamatosan néhány órás, vagy akár egész napos programokkal várták az iskolás, középiskolás, felnőtt csoportokat. A foglalkozások (nagymosás, szappanöntés, csuhé, gyékényfonás, népi ügyességi játékok, munkák a ház körül, madárijesztő készítése stb.) a vendégek igénye szerint kerülnek összeállításra, szervezeten, több csoportban zajlanak. Ünnepekörökhöz kötődően játszóházakat szerveznek a helyi iskolában és óvodában.

A településen számos rendezvény gazdagítja a közösségi életet:

- Az *Idősek hete* rendezvénysorozattal az önkormányzat az idős emberek iránti tiszteletét, szeretetét és megbecsülését fejezi ki.
- A *szüreti felvonulás* és *szüreti bál* évenkénti megrendezésével a nagyszülők emlékeiben élő multság felelevenítésére törekednek.
- Az ország számos pontjára szétszóródott falubeliek találkozója emlékezetes eseménye a településen az *Elszármazottak találkozója*.

A nyár folyamán a művelődési ház szervezésével, szünidei programokkal várják a gyerekeket:

- kézműves foglalkozás a tájházban,
- szünidei Matinét szerveznek: ifjúsági, rajz és természetfilmeket vetítenek az iskolában,
- a teleházban az informatikai ismeretek gyakorlása,
- a művelődési házban ügyességi játékokkal, sportvetélkedőkkel, sorversenyekkel, társas és labdajátékokkal.

A civil szervezetek aktívak, sokszínű tevékenységeikkel járulnak hozzá a település fejlődéséhez. A Bojtért Egyesület által működtetett, korszerű irodatechnikai és informatikai eszközökkel ellátott teleház a lakosság igényeihez igazodva végzi tevékenységét. A teleház működtetése hozzájárul a településen élők hátrányos helyzetből adódó elzártság csökkentéséhez, életminőségének javításához, olyan szolgáltatások helyben biztosításával, amelyeket egyébként csak utazással tudnának elérni.

A teleház a hátrányos helyzetű, elesett, magányos idős emberek, gyermekek, fiatalok társadalomba való harmonikusabb beilleszkedése, életminőségük javítása érdekében a következő szolgáltatásokat nyújtja:

- *irodai szolgáltatások*: fénymásolás, szövegszerkesztés, nyomtatás, faxolás, kiadványszerkesztés;
- *szociális ügyintézés, segítségnyújtás*: kérvények, beadványok megírása, nyomtatványok kitöltése és azok kiegészítése a szükséges kellékekkel;
- *közhasznú tájékoztatás*: közhasznú információk módszeres gyűjtése, azok célirányos rendelkezésre bocsátása;
- *tanácsadás; helyi nyilvánosság megteremtése*, hirdetés, hírközpont

A helyi lakosok Bojt Község Honlapjáról, a Bojtorján című helyi újságból tájékozódhatnak a település életét érintő kérdésekről, hírekről.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

A településen a közösségi együttélés zökkenőmentes, nem beszélhetünk etnikai konfliktusokról, nemzetiségek közötti problémáról. Az önkormányzat, az intézmények rendezvényeit bárki látogathatja, érdeklődési körének megfelelően. A rendezvényeken az atrocitások, a viták nem jellemzőek.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

Településünkön önkéntes munka nem működik. Az Önkormányzat karitatív szervezetekkel (pl.: Magyar Vöröskereszt, Máltai Szeretetszolgálat) együttműködve nyújt adományokat (ruhaosztás) a rászorulóknak.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

A roma nemzetiségi önkormányzat igyekszik a helyi roma lakosság számára érdekképviselőt biztosítani, különböző kulturális, szabadidős tevékenységeket szervezni.

e) helyi lakossági önszerveződések;

A településen nem jellemzőek a helyi lakossági önszerveződések. A bejegyzett egyesületek közül a Bojtért Egyesület működik aktívan a településen. Az Egyesület kulturális, sport, szabadidős, természetvédő, egészségnevelő, hagyományőrző rendezvények, programok támogatását, szervezését biztosítja, melyek valamilyen formában a község lakosságát, a felnövekvő generáció érdekeit, fejlődését szolgálják. Az ismeretterjesztő előadások, játszóházak, kézműves foglalkozások, egészségügyi előadások megrendezésében, lebonyolításában jelentős szerepet vállal az egyesület. A Bojtért Egyesület fontos feladatának tartja az etnikai kisebbség kultúrájának, önazonosságának megőrzését, fejlesztését. Kiemelt tevékenységük közé tartozik a roma fiatalok identitástudatát felfedező, személyiség központú fejlesztés, tehetséggondozás.

Egészségmegőréssel kapcsolatos előadásokat, termékbemutatókat, kulturális programokat szerveznek az idősebb korosztály számára. Munkájukkal elősegítik a roma hagyományok megőrzését és az ezekre a hagyományokra épülő értékek továbbfejlesztését. A helyi kézműves hagyományok megőrzése céljából kosárfonó tanfolyam lebonyolítására benyújtott pályázatuk támogatást nyert, előkészítése folyamatban van.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Bojt Község Önkormányzata biztosítja a Roma Nemzetiségi Önkormányzat (RNÖ) működésének személyi és tárgyi feltételeit, továbbá gondoskodik a működéssel kapcsolatos végrehajtási feladatok ellátásáról. A Roma Nemzetiségi Önkormányzatot együttműködési megállapodás köti Bojt Község Önkormányzatához. Az elnöke folyamatos egyeztetéseket folytat a polgármesterrel. Emellett jó kapcsolat jellemzi a tagóvodával, tagiskolával való együttműködést is.

A helyi Roma Önkormányzat tagjai bekapcsolódnak társadalmi munkaakciókba, gyermekprogramok szervezésébe, megvalósításába.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A 2026. évi felülvizsgálat során megállapításra került, hogy a korábban elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálata során tett megállapításokban 2026. évig érdemi változás nem következett be.⁹

<i>A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön</i>			
beazonosított problémák		fejlesztési lehetőségek	
egészségi állapot romlása, rendszeres testmozgás hiánya		Sportpark létrehozása ¹⁰ Folyamatban Megvalósult ¹¹	
a tartós munkanélküliségből adódóan magas a mélyszegénységben élők aránya		Munkaerőpiacra való megkönnyítése	visszatérés

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A gyermekszegénység csökkentése átfogó, minden ágazatra kiterjedő intézkedéseket igényel. Az egyes részterületeken a foglalkoztatás, az oktatás, a lakásügy, az egészségügy, a szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások egymással összhangban álló és egymásra épülő intézkedéseit kell meghozni, amelyek a gyermek megszületésének pillanatától segítenek az esélyek javításában. A szegénységben vagy szegénység kockázatával élő gyermekek sajátos csoportját alkotják a fogyatékkal élő gyermekek. A fogyatékkal élő gyermeket nevelő családok

⁹ Megállapította a 2026. évi felülvizsgálat

¹⁰ Megállapította a 2024. évi felülvizsgálat

¹¹ Megállapította a 2026. évi felülvizsgálat

helyzete az átlagosnál sokkal nehezebb, különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok esetében figyelhető meg.

Az Önkormányzat hozzájárul a gyermekekkel kapcsolatos költségekhez, illetve a gyermekek gondozásával kapcsolatos feladatokhoz. A helyi gyermekvédelmi rendszer sajátossága, hogy minden gyermek számára gondoskodást nyújt, ugyanakkor fokozott védelemben részesíti az arra rászorulókat. A különböző ágazatok együttműködnek és egymást segítik. Az egyes szolgáltatások, ellátások szociális rászorultság alapján, más ellátások alanyi jogon járnak a gyermekek részére.

A településen a gyermekvédelmi alapellátások jól működnek, a gyermek- és ifjúságvédelem a gyermekekkel foglalkozó intézményekben jelen van. A gyermekek, az iskoláskorúak ellátása, esélyegyenlősége az egyenlő bánásmód szerint jól működik.

A Képviselő-testület minden évben átfogó értékelést fogad el a településen jelentkező gyermekvédelmi és gyermekjóléti feladatok ellátásáról.

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

Az állandó népesség száma Bojton a 2018. január 1-i állapot szerint 579 fő, amelyből a 0-14 éves gyerekek száma 114 fő, a 15-17 éves korosztályba pedig 34 fő tartozik. A település lakosságának 66 %-a (385 fő) az aktív korosztályba tartozik, a nyugdíjas korúak aránya 12 % (71 fő), míg a gyermekek 28 %-ot (162 fő) képviselnek. A gyakorlatban a 0-17 éves korosztályból kerülnek ki a veszélyeztetett és védelembe vett kiskorú gyermekek.

4.1. számú táblázat - Gyermekekori népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	296	283	579	51,12%	48,88%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			36	6,22%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	61	53	114	10,54%	9,15%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	15	19	34	2,59%	3,28%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben (továbbiakban: Gyvt.) szabályozott gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot látnak el a törvényben meghatározott alaptevékenység keretében az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a házi orvos, a házi gyermekorvos, a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók, így különösen a családsegítő szolgálat, a családsegítő központ, a köznevelési intézmények, a rendőrség, az ügyészség, a bíróság, a pártfogói felügyelői szolgálat, az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek, a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása, a társadalmi szervezetek, egyházak, alapítványok, a munkaügyi hatóság.

A felsorolt intézmények és személyek kötelesek

- jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál;
- hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek ön maga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.

Ilyen jelzéssel és kezdeményezéssel bármely állampolgár és a gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is élhet.

A törvény által nevesített személyek, szolgáltatók, intézmények és hatóságok a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében kötelesek egymással együttműködni és egymást kölcsönösen tájékoztatni.

A gyermekvédelmi törvény meghatározza a gyermekek védelmének rendszerét. A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint hatósági intézkedések biztosítják. A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat. Településünkön a gyermekvédelmi alapellátások kiépültek, a preventív gyermekvédelem minden gyermekekkel foglalkozó intézményben, szakmai programban jelen van.

Bojt Község Önkormányzata a gyermekvédelmi rendszer alábbi ellátásaival és intézkedéseivel tesz eleget a gyermekvédelmi törvényben foglalt ellátási kötelezettségeinek:

A gyermekvédelmi gondoskodás keretében nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások:

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- a gyermekétkeztetés,
- a gyermektartásdíj megelőlegezése,
- az otthonteremtési támogatás,

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- a gyermekjóléti szolgáltatás,
- a gyermekek napközbeni ellátása,
- a gyermekek átmeneti gondozása,

Az alábbi gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések 2013. január 01. napjától a járási gyámhivatal feladatkörébe tartoznak:

- védelembe vétel, iskoláztatási támogatás szüneteltetése
- ideiglenes hatályú elhelyezés
- átmeneti nevelésbe vétel

A gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó intézkedések kiválasztásánál figyelembe kell venni a veszélyeztetettség jellegét, a gyermek személyiségét, a gyermek családi körülményeit, az intézkedés várható hatásait, a gyermeknek a törvényben meghatározott - saját családi környezetben történő - nevelkedéséhez fűződő jogát.

A veszélyeztetett gyermek definíciója alatt olyan - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult – állapotot értenek, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza. A gyermekvédelemben érintett szakemberek gyakran eltérően értelmezik a veszélyeztetettség fogalmát és a mértékét is.

Ha a szülő vagy törvényes képviselő az alapellátások önkéntes igénybevételével a gyermek veszélyeztetettségét megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de segítséggel a gyermek fejlődése a családban biztosítható, a gyámhatóság a gyermeket védelembe veszi. A gyámhatóság - a gyermekjóléti szolgálat javaslatának figyelembevételével - védelembe veheti továbbá a szabálysértési hatóság értesítése alapján a szabálysértést elkövetett fiataalkorút, a nyomozó hatóság nyomozást megtagadó határozata alapján a tizennegyedik életévét be nem töltött gyermeket, vagy a rendőrség, az ügyészség, illetve a bíróság jelzése alapján a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított, vádolt fiataalkorút. A védelembe vétellel egyidejűleg a gyermek gondozásának folyamatos segítése és ellátásának megszervezése, a szülői nevelés támogatása

érdekében a gyámhatóság a gyermek részére a gyermekjóléti szolgálat családgondozóját rendeli ki. A családgondozó a védelemben vett gyermekekre vonatkozóan egyéni gondozási nevelési tervet készít, melyben megfogalmazásra kerülnek a családgondozó, a szülő és a gyermek azon feladatai, amelyek a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetéséhez szükségesek. A kirendelt családgondozó szükség szerint, de legalább évente írásban tájékoztatja a gyámhatóságot a családgondozás eredményéről.

Bojton 2018. évben az érintett 18 év alatti korosztályba tartozó 162 gyermek közül 7 gyerek van védelemben véve.

4.1.1. számú táblázat - Védelemben vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelemben vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2015	n.a.	n.a.
2016	15	n.a.
2017	7	n.a.
2018	7	n.a.
2019	10	12
2020	7	16

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A fenti táblázat adataiból látható, hogy a településen az elmúlt öt évben kismértékben ingadozott a védelemben vett, valamint a veszélyeztetett gyermekek száma. A környezet és a szakemberek odafigyelése, a jelzőrendszer azonnali, több lábon álló működésének szinten tartása, javítása elengedhetetlen.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők;

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a nyugdíjminimumhoz viszonyított egy főre eső havi jövedelem összege és a vagyoni helyzet függvényében állapítják meg, míg a kiegészítő illetve a rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban akkor részesítheti a családot az önkormányzat, illetve az illetékes jegyző, amennyiben a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény célja a szociális alapon rászoruló kiskorúak, vagy közoktatási intézményben tanuló nagykorúak anyagi támogatása.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult

- ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésnek és a szünidei gyermekétkeztetésnek,

- természetbeni támogatásnak (évente két alkalommal: augusztus és november hónapban, feltéve, hogy a kedvezményre való jogosultsága tárgyév augusztus 1-én, illetve november 1-én fennáll)
- más jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételeire.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2015	128
2016	128
2017	125
2018	108
2019	94
2020	98

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Bojt Község Önkormányzata 2020. évben 98 gyermek esetében állapított meg rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre vonatkozó jogosultságot. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma folyamatos csökkenést mutat. Míg 2015-ben még a 18 év alattiak 79 %-a részesült az ellátásban, 2020-ra ez már 62 %-ra csökkent. A kérelmezőkre jellemző, hogy a szülők többnyire alacsony jövedelműek, illetve csak egyiküknek van jövedelme.

A rendszeres támogatás esetében elmondható, hogy a beérkezett kérelem elutasítására csak nagyon kevés esetben kerül sor, melynek oka minden esetben a család olyan anyagi, vagyoni helyzete, mely a támogatás megállapítását kizárja. A támogatási formák konkrét kérelmezését megelőző személyes elbeszélgetések alkalmával részletes tájékoztatást kapnak a gyermeket nevelő családok a támogatások jogosultsági feltételeiről és így konkrét kérelem - amennyiben a kérelmező nem felel meg a feltételeknek - kevés esetben érkezik az Önkormányzathoz.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

A gyermekek támogatásának egyik speciális fajtája az árvaellátás, amely egy biztosítási típusú, havi rendszerességű, jövedeleमारányos pénzbeli ellátás, az elhunyt biztosítottak gyermekei, illetve bizonyos esetekben unokái és testvérei részére. Az árvaellátás az elhunyt nyugdíjas, illetve nyugdíjban nem részesülő, de nyugdíjjogosultságot szerzett elhunyt személy gyermekének, örökbe fogadott gyermekének, meghatározott feltételek esetén nevelt gyermekének, testvérének, unokájának járó ellátás. Az árvaellátás alapvetően a gyermek 16. életévének betöltéséig jár,

kivéve, ha nappali rendszerű oktatásban vesz részt a gyermek, ebben az esetben legfeljebb 25. életévének betöltéséig jár. Az árvaellátás összege gyermekenként annak a nyugdíjnak a harminc százaléka, ami az elhunytat öregségi nyugdíjként halála időpontjában megillette, vagy megillette volna. A nyugdíj hatvan százaléka jár árvaellátásként annak a gyermeknek, akinek mindkét szülője elhunyt, illetve akinek életben lévő szülője megváltozott munkaképességű. Bojton az árvaellátásban részesülők száma állandó értéket mutat. Az árvaellátásban részesülő férfi nem volt 2019-től már.

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2015	2	5	7
2016	1	4	5
2017	1	4	5
2018	1	4	5
2019	0	4	4
2020	0	4	5

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői;

Az ingyenes vagy a kedvezményes támogatások köre az elmúlt években kiszélesedett. A támogatások zöme a rendszeres gyermekvédelmi támogatások jogosultságához kötődik. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők ingyenesen étkeznek az óvodában és az általános iskolában egyaránt. Az óvodában 2015-től 2021-ig vizsgálva minden gyerek ingyenesen étkezett. Ennek legfőbb oka a családok anyagi helyzetének romlása. A kedvezményes iskolai-óvodai étkeztetés jelentősége igen nagy. A naponkénti meleg ebéd igen fontos lehet azoknak a gyermekeknek, ahol nem, vagy csak ritkán tudják a meleg ételt biztosítani a szülők.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermek a község intézményeibe nem jár, nincs is tudomásunk ilyenről.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői;

A hátrányos helyzetű családok egyike sem külföldről tért vissza.

4.2 Szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Bojton a szegregált lakókörnyezetben élő gyermekek oktatása, nevelése az óvodában és az iskolában is teljes mértékben integrált formában történik. Az egyik legfontosabb teendő e téren tudatosítani a szülőknél a tanulás fontosságát és szerepét a gyermekek további életében. Mindehhez szükséges a szociális ellátórendszerrel való szoros együttműködés is, hiszen leghamarabb ők kerülnek kapcsolatba a családokkal.

A tehetséges és ambiciózus hátrányos helyzetű gyerekek idejekorán való felismerése szintén lényeges feladat, az ő bevonásuk a tehetséggondozásba vagy korrepetálásba jelentősen növeli a továbbtanulási esélyeket. A különböző szakkörökben való részvétel, az egyéni érdeklődésnek megfelelő művészeti vagy sporttevékenységbe való bekapcsolódás ösztönzése is lényeges a sikeres szocializáció szempontjából és legalább olyan fontos tényező a gyerekek fejlődése szempontjából, mint a tanulmányi előmenetel.

A középiskolákban a bejutott hátrányos helyzetű és roma tanulók lemorzsolódását kell megakadályozni, az érettségig adó képzéseken pedig a minél jobb tanulmányi eredmény elérését ösztönözni. A továbbtanulási motiváció fenntartása kiemelt feladat ebben a korban csakúgy, mint az ezzel járó anyagi terhek ösztöndíjakkal, támogatásokkal való enyhítése.

A roma fiatalok társadalmi integrációja a kulturális sajátosságok figyelembevételével lehet a legeredményesebb. Ennek érdekében az iskolán kívüli tehetséggondozás, művészeti- és alkotótevékenység is jelentős szereppel bír.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A hatályos szabályozás értelmében hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát családi körülményei, szociális helyzete miatt megállapították. E csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek törvényes felügyeletét ellátó szülője, óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetén a tankötelezettség beállásának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. Erről a szülő önkéntesen a Gyvt-ben meghatározott eljárás keretében nyilatkozhat. Halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek. A gyermekvédelem intézményes rendszere kiépült a településen, a Családsegítő, a Gyermekjóléti szolgálat, az óvodai és iskolai gyermekvédelmi felelősök, pedagógusok és a védőnők összehangolt munkájának köszönhetően összehangoltan működik.

Településünkön a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a fogyatékkal élő gyermekek egyaránt hozzájutnak az egészségügyi (védőnői és háziorvosi ellátás) és a szociális ellátásokhoz (gyermekjóléti szolgáltatás, családsegítés).

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok);

A település gyermekvédelmi jelzőrendszerének szerves részét képezi az óvodán, iskolán és a pedagógiai szakszolgálaton kívül a **Védőnői Szolgálat** is. Az egészségházban működik a védőnői szolgálat, 1 fő védőnővel. A település Biharkeresztes III. védőnői körzettel alkot egységet, csatolt település formájában. A tanácsadások heti egy alkalommal hétfői napokon vannak, amikor várandós gondozást, csecsemő és kisgyermek tanácsadást végez a védőnő, aki közeli ismeri az általa ellátott családokat, tevékenysége kiterjed az egész településre. A védőnői működés specifikuma, hogy munkája során a lakosság legszélesebb rétegeivel van kapcsolata. Családlátogatásai során várandós kismamák, gyermekes anyukák problémáinak megoldásában segít. Nagyon sokszor elég egy megerősítő beszélgetés ahhoz, hogy problémájukkal orvoshoz forduljanak.

A községben az iskola-egészségügyi feladatok ellátása is biztosított. Az iskolások ellátása 1-4. osztályig a helyi iskolában történik. A védőnő látja el az oktatási intézményekben az iskolavédőnői feladatokat is.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2015	1	35	35
2016	1	37	37
2017	1	41	41
2018	1	42	42
2019	1	42	42
2020	1	46	46

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A védőnő által ellátott 0-3 éves korú gyermekek száma a vizsgált évek viszonylatában folyamatosan emelkedést mutat.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Bojton egy vegyes háziiorvosi praxis működik, tehát a házi orvos látja el a gyermekorvosi feladatokat is. Fogorvosi alapellátás, orvosi ügyelet és gyógyszerár Biharkeresztesen, míg egészségügyi szakellátás Berettyóújfaluban férhető hozzá a lakosok számára.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2015	1	0	0	0	n.a.
2016	1	0	0	0	n.a.
2017	1	0	0	0	n.a.
2018	1	0	0	0	n.a.
2019	1	0	0	0	n.a.
2020	1	0	0	0	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

b) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok;

A kisgyermek és iskoláskorú gyermekek számára kötelező szűrővizsgálatok védőnő, házi orvos, gyógytestnevelő és fejlesztő gyógypedagógus bevonásával rendszeresen megtörténik. A 0-2 éves korú gyermekek évenkénti vizsgálata védőnő, orvos bevonásával, az iskolás korú gyermekek (2-4-6 évfolyam) kötelező szűrővizsgálata védőnő, orvos bevonásával, az iskolai gyógytestnevelésbe sorolás védőnő, orvos, gyógypedagógus bevonásával történik.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A gyermekvédelem intézményes rendszere mellett prevenciós programként Biharkeresztesen működik a **Biztos Kezdet Gyerekház** program, amely segítségével lehetőség nyílik az eltérő élethelyzetből induló gyerekek számára a probléma lehető legkorábban történő felismerésére, a korai képességfejlesztésre. A Biharkeresztes Város Önkormányzatával kötött megállapodás alapján a település lakosai igénybe vehetik ezt a szolgáltatást.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

A gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és étkeztetését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, munkaerő-piaci részvételt

elősegítő programban, képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A napközbeni ellátás keretében biztosított szolgáltatások időtartama lehetőleg a szülő munkarendjéhez igazodik.

A gyermekek napközbeni ellátását különösen az olyan gyermek számára kell biztosítani, akinek fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége, akit egyedülálló vagy időskorú személy nevel, vagy akivel együtt a családban három vagy több gyermeket nevelnek, kivéve azt, akire nézve eltartója gyermekgondozási díjban részesül, vagy akinek a szülője, gondozója szociális helyzete miatt az ellátásról nem tud gondoskodni.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2015	0	0
2016	0	0
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2015	0	0	0	0	0	0	0	0
2016	0	0	0	0	0	0	0	0
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Bojton sem bölcsőde, sem pedig mini bölcsőde nem található. A gyermeklétszám nem indokolja a bölcsődei intézmények szükségességét, és ilyen jellegű igény sem merült fel a lakosság részéről. Ennek oka valószínűsíthetően az, hogy a legtöbb 0-3 éves gyermek olyan családban van, ahol az édesanyjának a gyermek megszületését megelőzően sem volt munkahelye, ezért a gyermekek korai intézménybe íratása nem válik szükségessé.

f) gyermekvédelem;

A gyermekvédelem, olyan köztevékenység, mely a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására szolgál. A gyermekjóléti alapellátások célja a gyermek testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődésének, jólétének, családban történő nevelésének elősegítése, veszélyeztetettségének megelőzése, megszüntetése, családból való kiemelésének megelőzése, a családból kiemelt gyermek visszahelyezése. Ezeket a feladatokat településünkön a Biharkeresztesi Egyesített Szociális Intézmények látja el.

Gyermekjóléti szolgálat tevékenysége a kezelt probléma és az ellátott gyermekek száma szerint:

KEZELT PROBLÉMA	SZOLGÁLTATÁST IGÉNYBE VEVŐ KISKORÚAK SZÁMA
<i>anyagi, megélhetési, lakhatással összefüggő</i>	6 gyermek
<i>gyermeknevelési problémák</i>	2 gyermek
<i>magatartászavar</i>	5 gyermek
<i>szülői elhanyagolás</i>	7 gyermek

2021-ben 9 gyermek volt védelemben, a védelembé vételekre hiányzások, magatartási problémák és családi problémák miatt került sor. A védelembé vett gyermekek a Gyermekjóléti központ felügyelete alá tartoznak, de gondozásuk a családgondozó feladata is marad. A gyermekek gondozási helyével és a vérszerinti szülőkkel a Szolgálat rendszeres kapcsolatot tart.

A család- és gyermekjóléti szolgálat jelzőrendszere jól működik. Az oktatási intézmények tagjai időben jeleznek, kapcsolattartásuk folyamatos a hathatós segítségnyújtás érdekében. Az esetek többségében magatartás és teljesítményszavarról valamint iskolai hiányzásról érkezett írásbeli feljegyzés az általános iskola és a környék középiskolái részéről. A jelzés beérkezése után felveszik a kapcsolatot a diákkal és a szülőkkel családlátogatás formájában. Az esetek többségében a középiskolás diák iskolai hiányzásairól a szülőnek nincs tudomása. A család szocio-kulturális háttere meghatározza az ilyen esetekben végzett munka eredményességét. 2020. évben a jelzőrendszer más tagjaitól is érkeztek jelzések megkönnyítve ezzel az információáramlást.

A jelzőrendszer által küldött jelzések száma (halmozott adat):

JELZŐRENDSZERI TAG	JELZÉSEK SZÁMA
<i>egészségügyi szolgáltató - védőnő</i>	4
<i>köznevelési intézmény</i>	4

Az érintett személyek száma 10 fő volt.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

Társulás keretében biztosított családsegítő szolgálat működik a településen, aminek részben feladata, hogy a krízis helyzetbe kerülő családokat, gyermekeket és a számukra elérhető szolgáltatásokat összekapcsolja.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

Bojton a védőnő és a házi orvos által végzett iskola-egészségügyi munka során végeznek egészségfejlesztést. A gyermekek **egészségügyi szűrése** biztosított, részben a védőnői hálózaton keresztül, részben intézményhálózaton keresztül. A tagóvodában zajló szűrőprogramok rendszeresek, amelyeket korrekt tanácsadás egészít ki. A közoktatási intézményekben a tanórán kívüli tevékenységek jelentős része az egészség megőrzését, a betegségek megelőzését célozza.

A Gyvt 39.§ (2) d) pontja szerint a gyermekjóléti szolgáltatás feladata a **szabadidős programok** szervezése. Szabadidős és szünidős programokat több intézmény is - általános iskola, óvoda, könyvtár - szervez a település gyermekei számára. A vakáció kezdetétől folyamatosan programokat biztosítanak az érdeklődő gyermekek részére. Céljuk lehetőséget biztosítani a gyerekeknek közösséggé szerveződni, egymás másságát elfogadni, tolerálni, csapatban együttműködni, összetartani.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz. Ezért nagy jelentőségű az önkormányzat által szervezett intézményekben történő közétkeztetés. A gyermekek étkeztetését Bojt Község Önkormányzata a tagóvodában, tagiskolában biztosítja. 2011-ig az önkormányzat fenntartásában működő konyhával oldotta meg a **közétkeztetést**, jelenleg az önkormányzat a Sörpark Kft. közreműködésével biztosítja az ellátást az óvodai, iskolai és a szociális étkeztetést igénylők számára. A közétkeztetés megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak. Az óvodás és iskolás gyermekek ebédeltetésének feltételei adottak. Az óvodás és iskolás gyermekek ebédeltetésének feltételei adottak. A hátrányos – és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek étkeztetése a jogszabályi kötelezettségeknek megfelelően történik. A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az **egészséges étkezés**. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz.

2022. évi adatok szerint a hátrányos helyzetű gyermekek száma összesen 27 fő, melyből 14 fő óvodás és 13 fő általános iskolás gyerek. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma 13 fő volt, 5 fő óvodás és 8 fő iskolás.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. (a továbbiakban: Gyvt.) 21/C. §-a rendelkezik a szünidei gyermekétkeztetésről, mely alapján 2016. január 1. napjától kötelező önkormányzati feladat a szünidei gyermekétkeztetés. 2020-ban 70 gyermek részesült nyári gyermekétkeztetésben.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Településünkön gyakorlatilag minden gyermekeknek szóló program lehetővé teszi az eltérő kultúrájú vagy családi háttérű gyermekek közti kapcsolatok kialakulását, az intézményi, települési rendezvények abban a szemléletben kerülnek megszervezésre, hogy minden gyermek számára igényes szabadidős programot biztosítson származástól, anyagi helyzetétől, családi körülményektől függetlenül.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Hátrányos megkülönböztetésről nincs információnk. Az óvodai, az iskolai ellátások, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi, a családsegítő szolgáltatások, illetve juttatások segítik a hátrányos helyzetbe került gyermekek, gyermekes családok életkörülményeinek mielőbbi javulását, a gyermekek egészséges fejlődését, a gyermekek érdekeit szem előtt tartva az esélyegyenlőséget.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül;

A Gyermekjóléti Szolgálat esetében a hátránykompenzáló szolgáltatások nagyban hozzájárulnak a hátrányos helyzetbe került gyermekek és szüleik szociális helyzetének javulásához, ami információnyújtásból, hivatalos ügyek intézésében való közreműködésből, tanácsadásból, közvetítésből, elhelyezési és felülvizsgálati tárgyalásokon való részvételből áll.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Horizontálisan érvényesítendő szempont a közoktatás-fejlesztésben az esélyegyenlőség és az egyenlő hozzáférés biztosításának elve. Az esélyegyenlőség érvényesítése érdekében különös figyelmet kell fordítani minden infrastrukturális és szakmai fejlesztés támogatása esetén a

halmozottan hátrányos helyzetű tanulók és a sajátos nevelési igényű tanulók oktatási helyzetére a beruházásban, fejlesztésben. Kiemelten fontos az érintett intézmények oktatásszervezési gyakorlatának áttekintésével, illetve az intézmények tanulói összetételének összehasonlításával annak vizsgálata, hogy érvényesül-e a településen a diszkriminációmentesség, szegregációmentesség, és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók oktatási és társadalmi integrációjának támogatása.

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

A 2011. évi CXCV tv a nemzeti köznevelésről határozza meg a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók körét. A 4. § 13. pont alapján kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,

ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,

ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,

b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló;

A halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek esélyegyenlősége előmozdításának elengedhetetlen feltétele az egyenlő hozzáférés biztosításán túl olyan támogató lépések, szolgáltatások tervezése és megvalósítása, amelyek csökkentik meglévő hátrányaikat, javítják iskolai sikerességüket. 2022-ben Bojtön összesen 13-an nyilatkoztak arról, hogy halmozottan hátrányos helyzetűek, 5 gyerek óvodás, 8 gyerek pedig általános iskolás. Ez arra enged következtetni, hogy a HHH-s célcsoportok, illetve az önkormányzatok közötti kapcsolat, a kommunikáció elég hatékony. A sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók, gyermekek oktatását minden köznevelési intézmény vállalja.

Bojt Önkormányzata az **óvodai ellátást** a Biharkeresztesi Szivárvány Óvoda és Bölcsőde tagóvodájaként helyben biztosítja. Fenntartója az Óvodai Társulás. Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvodai nevelés a gyermek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló foglalkozások keretében folyik. Az óvoda a gyermek hároméves korától ellátja - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben meghatározottak szerint - a gyermek napközbeni ellátásával összefüggő feladatokat is.

Az óvoda Pedagógiai Programjában kiemelt feladatként jelenik meg az individualizálva szocializálás, a családok óvodai programba történő bevonása, a hagyományápolás.

Az egyenlő esélyteremtés feltételeit az intézmény minden gyermek részére teljesíti. Mindenkinek biztosítani tudja az óvodai férőhelyet, a fejlődésben lemaradottak és akadályozottak integrálódását, míg a lelkiismereti szabadsághoz való jog értelmében szülői kérésre biztosított a hitoktatás.

A Bojti tagóvoda 1 csoporttal működő, 25 férőhelyes intézmény.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2015	23	19	82,61%
2016	26	20	76,92%
2017	30	26	86,67%
2018	30	26	86,67%
2019	25	20	64,00%
2020	27	22	81,48%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen minden gyermek számára biztosított az óvodai ellátás, a férőhely kihasználtság mértéke 2022-ben 120%-os volt az óvodában.

Az óvodai gyermekcsoportok létszáma továbbra változó tendenciát mutat. Esélyteremtő óvodaként nagy figyelmet fordítanak a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek megkülönböztetett fejlesztésére. Az egy óvodapedagógusra jutó gyermekek száma 15 fő.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 4. sz. melléklete szerint az óvodai csoport átlagléttszáma 20, maximális létszáma 25 fő.

Az óvodába járó hátrányos helyzetű (HH) és halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) gyermekek száma 2022. évben 14 HH óvodás (46,6%), és 5 HHH gyermek (16,6%) jár a helyi óvodába. Sajátos nevelési igényű (SNI) óvodás gyerek jelenleg 3 van a tagóvodában.

Az óvoda Pedagógiai Programjában az egészséges életmódra nevelés kiemelt jelentőséggel bír. Az óvodai nevelés egyik alapvető feladata az óvodáskorú gyermekek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Olyan szemléletet kívánnak kialakítani, amely által a gyermekek, a családok, az óvodai dolgozó közösségek tagjai fontos emberi értéknek tekintik az egészség megőrzését, az egészséges életmód kialakítását.

Célul tűzték ki, hogy az óvodába járó gyermekek boldog, kiegyensúlyozott légkörben nevelődjenek, és boldogságra képes felnőtté váljanak. A szeretetteljes, vidám, elfogadó légkör

nagyban hozzájárul a gyermekek pozitív pszichés fejlődéséhez, ezáltal kihat egészségükre, lelki és testi fejlődésükre egyaránt. A Boldog Óvoda cím birtokosaként, havi rendszerességgel tartanak boldogságórát mind a két óvodai csoportban.

Kirándulásokat, komplex mozgásfejlesztő rendezvényeket szerveznek, fontos szerepet kap tevékenységükben a séta, a szabad levegőn való tartózkodás. A Szivárvány Óvoda Bojttagintézményében dolgozó óvodapedagógusok rendszeres testmozgáshoz szoktatják a gyerekeket, és azon fáradoznak, hogy kialakítsák bennük a sport, a testnevelés iránti igényt.

Az óvoda bevezette az IPR-t, mely a HHH-s gyermekek felzárkóztatására és kompetenciáinak a fejlesztésére fókuszál.

2013. január 1. napjától az állam gondoskodik - az óvodai nevelés, a nemzetiséghez tartozók óvodai nevelése, a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése kivételével - a köznevelési alapfeladatok ellátásáról.

A településen a Biharkeresztesi Bocskai István Általános Iskola tagiskolája működik 2 osztállyal. A tagiskola halmozottan hátrányos helyzetű településen működik, ahol az országos átlagot tartósan meghaladó a munkanélküliek száma, a szülők iskolai végzettsége alacsony. Nagy feladat hárul pedagógusokra az alapvető viselkedési normák, szokások elsajátíttatása, a tanuláshoz való helyes hozzáállás formálása, a gyermekek neveltségi szintjének emelése terén. Szinte minden évfolyamon jelen van a motiválatlanság, mely ellen csakis a szülők bevonásával, segítségével lehetnek eredményesek.

A Biharkeresztesi Bocskai Általános Iskola Petőfi Sándor Tagiskolájának pedagógusai kiemelt figyelmet fordítanak a tehetségekkel való foglalkozás mellett a sajátos nevelési igényük miatt tanulási kudarnak kitett és beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók segítésére. A hátrányos helyzetű tanulók nevelése az integrációs és képesség-kibontakoztató felkészítés pedagógiai rendszere (IPR) módszertani elemeinek adaptációja alapján folyik az iskolában. Pedagógiai rendszerük kiindulópontja, hogy a tanulók közti különbségek rendkívül sokfélék, a személyiség széles dimenzióiban írhatók le és nem korlátozhatók valamely tantárgyban elért iskolai eredményekben megmutatkozó különbségekre. A differenciálás nem azonosítható a felzárkóztatással és a tehetségneveléssel, a differenciálás tehát nem a tanulmányi eredményesség szintjeihez igazodik. A differenciálás mindenki számára a saját komplex személyiségstruktúrájának megfelelő, számára optimális fejlesztés biztosítását jelenti, figyelembe véve előzetes tudását, annak gyengébb és erősebb területeit, a tanuló igényeit, törekvéseit, érdeklődését, speciális erősségeit és gyengeségeit. Nevelésük, oktatásuk igazodik a tanulóhoz és ez azt is jelenti, hogy igazodik ahhoz a közeghez, amelynek tanulóiik részesei. Igyekeznek a tanulóikat sikerélményhez juttatni. Ha tanulmányi téren ez kevésbé lehetséges, akkor az életkori

sajátosságoknak megfelelően erősítik bennük a rendszeres mozgás iránti igényt. A sport – az egészség megőrzésén túl – fejleszti a tanulóba a szabályokhoz való alkalmazkodás készségét, levezeti a felgyülemlett energiát, erősíti a közösséghez tartozás érzését, sikerélményt ad, s mindezek pozitív hatása az iskolai élet egyéb területein is megmutatkozik.

A beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulók esetében céljuk a megfelelő szokások, minták, attitűdök, készségek és ismeretek elsajátításának elősegítése. Tanulóikkal megismertetik a szociális viselkedés alapvető szabályait, a döntési szabadság és felelősség szerepét. Igyekeznek kialakítani bennük a közösségbe való beilleszkedéshez szükséges alkalmazkodó- és kompromisszum-készséget, toleranciát és türelmet.

Fontos, hogy a beilleszkedési és magatartási nehézségekkel küzdő gyerekek találjanak az iskolában olyan személyt, akihez bizalommal fordulhatnak, aki egyéni beszélgetések során könnyebben megtalálja a negatív viselkedés okait. Munkájukhoz a pedagógusok igénybe vehetik a nevelőtestület és az iskolai gyermekvédelmi felelős segítségét, hiszen az ilyen problémák megoldása csak következetes összefogással lehetséges. A gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök fontos feladatot látnak el a köznevelési intézményekben a veszélyeztető körülmények feltárása, ezek megszüntetése, kialakulásuk megelőzése területén éppúgy, mint a drogprevenciót, egészségnevelést illetően. Amennyiben a nehézségek leküzdése a fent említett módokon nem eredményes pszichológus közreműködését is kéri.

Az iskola fogadja a beiskolázási körzet sajátos nevelési igényű (SNI) tanulóit, kiemelt feladatuknak tekintik az iskola életébe való maradéktalan integrálásukat. Az SNI tanulók nevelése-oktatása állapotuknak megfelelően a vonatkozó jogszabályi előírások szerinti speciális implementációjú tanterv szerint történik. A használt módszerek igazodnak hiányosságaikhoz, fogyatékoságukhoz. Értékelésük egyéni elbírálás alapján, a vonatkozó szabályozók által megfogalmazott metódusnak megfelelően folyik. Azoknak az SNI tanulóknak kerül sor a többségi tanulókkal történő együttnevelésére, akiknek nevelését-oktatását a szakértői bizottságok integrált osztályban javasolják. Ezek a tanulók többségi társaikkal együtt végzik iskolai feladataikat, de a szükséges területeken támogatást kapnak.

A tanulók fejlesztése a törvényben rendelkezésre álló időkeretek (habilitációs és rehabilitációs órakeret) és csoportszervezési előírások megtartásával speciális szakemberek igénybevételeével folyik. Az értelmi fogyatékos gyerekeket is integráltan oktatják, biztosítva számukra fejlesztő pedagógus irányításával a külön foglalkoztatást. Szükség esetén kis létszámú tanulócsoportot is szerveznek.

A segítő szakmák jelenléte a gyermekvédelmi munka eredményességét erősíti az intézményekben. Prevenciós céllal, és a feltárt esetek enyhítésére működnek a köznevelési és gyermekjóléti

intézményekben a segítő szakemberek: védőnő, gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, pszichológus, gyermekvédelmi felelős. A gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök fontos feladatot látnak el a köznevelési intézményekben a veszélyeztető körülmények feltárása, ezek megszüntetése, kialakulásuk megelőzése területén éppúgy, mint a drogrevenüciót, egészségnevelést illetően.

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók

Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2015	22	19	86,36%
2016	22	18	90,00%
2017	20	14	87,50%
2018	16	16	100,00%
2019	21	10	47,62%
2020	23	16	69,56%

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Az első-második, harmadik-negyedik osztályok részleges összevonásban és iskolaotthonos formában tanulnak. A pedagógusok és a szülők is jónak tartják ezt a formát. Kedvezőnek tartják, hogy nem kell a gyerekeknek a táskát minden nap hazavinni, a házi feladatokat, gyakorlást az iskolában a tanító segítségével megoldják. Alsós napközis foglalkozás keretében fontos a tanulási rend kialakítása, egymás segítése tanuló párok kialakításával történik.

A szabadidős foglalkozások változatosak, sportolnak, könyvtárt látogatnak, rajzolnak, mesét/verset olvasnak/hallgatnak. A társasjátékok megfelelő használatának elsajátításával, gyermekközpontúan fejlesztik önismeretüket, önuralmukat, kudarcátűrésüket, kitartásukat, egymás iránti toleranciájukat. Felső tanulószobában kiemelt feladat a tanulmányi munka segítése, a helyes tanulási szokások elsajátítása és alkalmazása mellett a higiéniai szabályok betartása és megtartása, a felelősségérzet, a tisztelet kialakítása.

Az időbeosztás, a szabad foglalkozások lehetőséget adnak a szokásrendszerek kialakítására, a gyerekek alaposabb megismerésére. Az óvoda iskola átmenetet is könnyebbé teszi ez a forma, hiszen délelőtt is lehetőségük van a gyerekeknek egy kis pihenésre, játékokra. A szabadidő hasznos, fejlesztő jellegű eltöltéséhez sok, értékes fejlesztőeszköz áll rendelkezésre. Szabadidőben az udvaron játszanak, vagy társasoznak a teremben, természetfilmeket néznek.

A Bojti Tagiskolában a 2021/2022-es tanévben 13 hátrányos helyzetű gyermek tanul, ez az iskolás gyereklétszám 56,5%-a, ebből 3 a halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, ez a tanulói létszám

13 %-a. A Bojti tagintézményben a 2021/2022-es tanítási évben a sajátos nevelési igényű tanulók száma 3 fő, az iskolai tanulólétszám 13%-a.

Az iskolai oktatásban nem tapasztalható sem hátrányos megkülönböztetés, sem szegregáció. Bojton a tagóvodában és a tagiskolában is teljes mértékben integrált nevelés, oktatás folyik. A továbbiakban a legfőbb cél a továbbtanulási arány javítása. Az egyik legfontosabb teendő e téren tudatosítani a szülőkben a tanulás fontosságát és szerepét a gyermekek további életében.

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2015	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-
2016	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-
2017	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-
2018	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-
2019	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-
2020	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen középiskola nem működik.

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2015	46	67
2016	44	68
2017	50	67
2018	46	58
2019	48	32
2020	72	19

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.);

A Biharkeresztesi Szivárvány Óvoda és Bölcsőde Bojti Tagóvodája fontos feladatának tekinti, hogy elősegítsék az óvodába járó gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakoztatását, a hátrányok csökkentését, az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételét. Emellett megvalósítják az SNI-integrációt is, a gyerekek fejlesztése a szakértői és rehabilitációs bizottság által kiadott szakvélemény alapján történik.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai		
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	0	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	0	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	25	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	1	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	7.30	16.00
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	20 nap	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	2	
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	2	
Gyógypedagógusok létszáma	0	
Dajka/gondozónő	1	
Kisegítő személyzet	0	

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2015	26	1	25	1	23	0	0	23
2016	31	1	25	1	26	0	0	26
2017	31	1	25	1	30	0	0	30
2018	33	1	25	1	30	0	0	30
2019	33	1	25	1	25	0	0	25
2020	32	1	25	1	27	0	0	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A 3-6 éves korú gyermekek számát megvizsgálva megállapítható, hogy számuk 2015-től kis ingadozással, de folyamatosan emelkedett. Ennek ellenére a tagóvoda 2019-ig 2 csoporttal működött, de a beíratkozott gyerekszám csökkenésére tekintettel 1 csoporttal működik a 2019/2020. nevelési évtől. Ennek oka valószínűleg, hogy több óvodáskorú gyermeket a környező települések óvodáiba hordanak át a szülők. A fenti táblázatból látható, hogy az óvodai férőhelyek száma minden évben magasabb a beírt gyermekek számánál, így nem fordulhatott elő, hogy bármilyen családi háttérrel rendelkező gyermek felvételi kérelme elutasításra került volna.

A tagiskolában a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók nevelése-oktatása (mozgásszervi fogyatékos, beszéd fogyatékos, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők, értelmi fogyatékos - enyhe értelmi fogyatékos, érzékszervi fogyatékos - hallási fogyatékos, érzékszervi fogyatékos – látási fogyatékos) valósulhat meg. Az SNI és BTMN státusszal rendelkező gyermekek fejlesztését a Hajdú-Bihar Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Berettyóújfalui Tagintézményének utazó gyógypedagógusai végzik.

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2014/2015	0	2	1	11	n.a.
2015/2016	0	2	1	10	n.a.
2016/2017	0	2	1	8	n.a.
2017/2018	0	2	1	8	n.a.
2018/2019	0	2	1	11	n.a.
2019/2020	0	2	1	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2014/2015	n.a.
2015/2016	n.a.
2016/2017	n.a.
2017/2018	n.a.
2018/2019	n.a.
2019/2020	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen a vizsgált időszakban a 8. évfolyamot valamennyi tanuló eredményesen befejezte. Az iskolában a továbbiakban a legfőbb cél a továbbtanulási arány javítása. Az egyik legfontosabb teendő e téren tudatosítani a szülőkben a tanulás fontosságát és szerepét a gyermekek további életében.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Az óvodai nevelésben, iskolai oktatásban nem tapasztalható sem hátrányos megkülönböztetés, sem szegregáció Bojton a tagóvodában és a tagiskolában is teljes mértékben integrált nevelés, oktatás folyik.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutató eltérések;

A településen az alapfokú oktatást a Biharkeresztesi Bocskai István Általános Iskola Petőfi Sándor Tagiskolája biztosítja. Az iskola oktatását a sokszínűsége jellemzi, ami az iskola által meghirdetett fejlesztő programok elérhetőségében nyilvánul meg. A sikeresség visszacsatolásaként értelmezhető a versenyeken való szereplés eredményessége. A fejlesztő-gondozó munka tekintetében a szakköri lehetőségek és a napközis foglalkozás kialakítása általános, melyet a gyermekek nagy aránya igénybe vesz.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások;

A kiemelt figyelmet érdemlő gyermekek számára nyújtott ellátások (így például a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, és a hozzá társuló számos természetbeni ellátás, vagy a szolgáltatások terén a fejlesztő foglalkozások) hátránykompenzáló célzattal, pozitív megkülönböztetés révén segítik elő a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű, illetve beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek esélyegyenlőségét.

A településen nem működik Biztos Gyerekház és Tanoda, de a Biharkeresztes Város Önkormányzatával kötött megállapodás alapján a Biharkeresztesen lévő Nefelejcs Biztos Kezdet Gyerekház szolgáltatásait az arra jogosultak igénybe vehetik.

A táblázat alapján megállapítható, hogy a család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma csökkent az elmúlt három évben. Elmondható azonban, hogy viszonylag sok kiskorúval kerül kapcsolatba a szolgálat minden évben. Közülük azok családjával köt együttműködési megállapodást a szolgálat, akik esetében a hosszabb távú gondozás indokolt. A hosszabb idejű együttműködést indokolhatja a családban nevelkedő gyermekek veszélyeztetettsége, vagy egy-egy olyan nehéz élethelyzet, melyben a család tartósabb külső segítséget igényel. A család- és gyermekjóléti szolgáltatást mindenképp a hátránykompenzáló szolgáltatások közé sorolhatjuk, hiszen egyrészt hozzájárul a gyermekek veszélyeztetettségének megszüntetéséhez, másrészt különböző egyéb szolgáltatások, ellátások igénybe vételét segíti elő, melyek szintén a hátránykompenzáció célját szolgálják.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2015	0	0	n.a.	n.a.
2016	0	0	n.a.	111
2017	0.	0.	40	107
2018	0	0	21	83
2019	0	0	14	57
2020	0	0	16	70

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A 2026. évi felülvizsgálat során megállapításra került, hogy a korábban elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálata során tett megállapításokban 2026. évig érdemi változás nem következett be.¹²

¹² Megállapította a 2026. évi felülvizsgálat

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
<i>a nyári szünetben a gyerekek napközbeni felügyelete sok esetben nem megoldott</i>	<i>Nyári tábor szervezése</i>
<i>az egészségvédelem, az egészségtudatos életvitel hiánya, a megelőzésre vonatkozó ismeretek hiánya</i>	<i>Segítség a mindennapokban az egészséges, élhető gyermekkorért</i>

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.
- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

A nemek szerinti összetétele a megyei és országos mutatókhoz hasonlóan alakul Bojton is, a 2021. évi adatok alapján a nők és férfiak aránya közel azonos. Korcsoportonként vizsgálva a férfiak aránya 64 éves korig magasabb, mint a nőké, kivéve a 18-59 éves korosztályt. A 65 év felettieknél azonban a nők aránya magasabb lesz a település közösségében, ami a nők részéről a társadalom egészében várható magasabb átlagéletkor miatt tapasztalható.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében;

A nemek közötti hátrányos megkülönböztetést több jogszabály is tiltja, ezek között is kiemelt szerepet foglal el az Alaptörvény és a Munka Törvénykönyve. Ugyanakkor a nők és férfiak között

a társadalmi élet minden területére kiterjedő egyenlőtlenség természetének, okainak feltárását nem írja elő jogszabály. A nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak

- a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények,
- a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya,
- a gyesen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

A település 2020. évi összlakosságszámának 49,2 %-a (291 fő) nő. A női lakosok 62,2 %-a (181 fő) 18-64 éves aktív korú. A nyilvántartott álláskereső nők aránya a 15-64 év közötti lakossághoz viszonyítva 9,6 %, a nyugdíjas nők száma 39 fő. A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel. Az anyagi kiszolgáltatottságukat fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2015	15,42%	9,60%	12,51%
2016	18,31%	8,63%	13,47%
2017	11,32%	7,50%	9,41%
2018	11,00%	6,74%	8,87%
2019	18,27%	17,68%	17,98%
2020	25,26%	15,89%	20,47%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott álláskeresők számát megvizsgálva megállapítható, hogy a férfiak aránya - a 2019-es évet kivéve - minden évben kétszerese a nőkének.

A nők gazdasági szerepére azért is tekintettel kell lenni, mert az egyszülős családok jelentős részében a nők a családfenntartók. Abban az esetben, ha a nők álláskeresők, a család helyzete is megrendülhet, a család segítségre szorul.

Az összes álláskereső között viszonylag nagy arányban vannak jelen a 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők, azaz a tartós munkanélküliek. A nők aránya folyamatosan emelkedik a vizsgált években.

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresőök (a 3.2.3. táblával azonos)

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2015	44,00%	31,82%
2016	32,14%	38,89%
2017	46,15%	38,89%
2018	41,67%	40,00%
2019	31,51%	43,48%
2020	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége területen megállapítható, hogy a nők foglalkoztatási helyzete az elmúlt években nem változott. Az önkormányzat kiemelt figyelmet fordít a tartós munkanélküli nők közfoglalkoztatásba történő fokozott bevonására, minden közfoglalkoztatással kapcsolatos kérelmet benyújt a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Berettyóújfalui Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályához, így teljesült az intézkedési tervben megfogalmazott, tartós munkanélküli nők számának csökkentésére vonatkozó intézkedés is.

A pályakezdő álláskereső aránya az összes álláskereső között viszonylag alacsonynak tekinthető. Ezek alapján megállapítható, hogy településünkön az oktatásból a munka világába történő átlépés nehézsége nem képezi jelentős okát a munkanélküliségnek. A pályakezdők nem szerinti összetételéről nincs adatunk, de mivel eleve alacsony arányban jelennek meg pályakezdők az álláskeresők között, így feltételezzük, hogy a nőket sem érinti jelentős mértékben a pályakezdési munkanélküliség.

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2015	50	12
2016	56	7
2017	39	5
2018	36	4
2019	73	7
2020	78	9

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban;

A foglalkoztatást segítő és képzési programok esetében figyelembe kell venni, hogy megnőtt a szakmunka iránti igény, amely elsősorban a férfi munkaerőt érinti. A nők fizikai erejüknél fogva kevésbé vonhatók be ezekre a területekre. Kifejezetten csak nőknek meghirdetett foglalkoztatást segítő képzési programok kis számban indulnak, de jellegüknél fogva jellemzően pl. kertész, szociális ápoló, takarító képzések, melyeket a Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya indít, akik jelentkeznek, őket vonják be.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei;

A nők elhelyezkedési esélyeit csökkenti az alacsony iskolai végzettség, a származás, az etnikai hovatartozás, a hátrányos helyzetű kistérségben való élés. Különösen nehéz helyzetben vannak azok, akiknek esetében ezen tényezők többségében vagy együttesen jelentkeznek.

Az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei minimálisak, elsősorban az önkormányzat közfoglalkoztatási programjaiban vannak foglalkoztatva vagy végzettséget nem igénylő ideénymunkán vesznek részt.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség);

A nők bérezésével kapcsolatos információink nincsenek, de az Önkormányzat, mint munkáltató eleget tesz az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők munkaerő-piaci esélyeit és az ideális családtervezést is pozitívan befolyásolja, ha a gyermekek napközbeni ellátása biztosított a településen. A kisgyermekes nők munkavállalását, munkába való visszatérését segíti a bölcsődei és óvodai szolgáltatások teljes körű elérése. A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés, ugyanis elhelyezkedési esélyeiket ezen szolgáltatásbeli hiányosságok csökkentik.

Bojton biztosított az óvodai és az iskolai ellátás is, viszont bölcsőde és családi napközi nem működik településünkön. Az önkormányzat a 0-3 éves korú gyermekek ellátását a Szociális és Gyermekegészségügyi Társulással kötött megállapodás alapján biztosítja a Biharkeresztesi Szivárvány Óvoda és Bölcsőde székhelyén, lehetővé téve ezzel a 0-3 éves korosztály részére a bölcsődei, a családi napközi ellátásokat. Erre eddig még nem volt igény.

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2015	0	0
2016	0	0
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2015	0	0	0	0	0	0	0	0
2016	0	0	0	0	0	0	0	0
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Összességében elmondható, hogy hiányzó szolgáltatások ezen a téren nincsenek a községben, tehát a nők munkaerő-piaci esélyei biztosítottak.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anyára és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdik meg: tanfolyamok, beszélgetések, családlátogatások formájában. Segítséget nyújtanak a családi-, szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében.

A család- és nővédelmi gondozás célja, hogy a gyermekvállalás optimális biológiai és pszichés körülményeit elősegítse a fogamzás előtti gondozás és a genetikai tanácsadás, valamint a

termékenységi ciklus alatti gondozás alapján (a várandós anya gondozása, a magzat születés előtti gondozása, a gyermekágyas és szoptató anya gondozása). A településen dolgozó védőnő segítik ezt a fajta gondozást. A védőnői szolgálat nemcsak a kisgyermek egészségi állapotának felügyeletét végzi, hanem feladata a kismama (gyakorlati és lelki) segítése, hogy ezzel támogassa a felügyelete alá tartozó gyermek megfelelő testi és mentális fejlődésének biztosítását.

A védőnő kapcsolatban áll a családdal, a kisgyermekellátó intézményekkel és a háziorvossal is, így adott településen árnyalt képpel rendelkezik a családok gyermekellátási és nevelési helyzetéről. Szakemberként hatékony segítséget képes nyújtani a családoknak, ez pedig szorosan összefügg a hozzá tartozó gyermekek számától.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2015	1	35	35
2016	1	37	37
2017	1	41	41
2018	1	42	42
2019	1	42	42
2020	1	46	46

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A 0-3 éves korú gyerekek száma folyamatosan emelkedett a vizsgált időszakban.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

Településünkön a krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások korlátozottak, ugyanis sem anyaoththon, sem családok átmeneti otthona nem működik helyi szinten. Szükség esetén a családsegítő felveszi a kapcsolatot az ilyen jellegű szolgáltatást nyújtókkal, akik férőhely függvényében azonnali segítséget nyújthatnak. Ezen kívül a Bihari Szociális Szolgáltató Központ – a Gyvt. előírásainak megfelelően – gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatot működtet, mely településünk lakói számára is elérhető, krízis esetén is hívható, munkaidőn túli telefonos szolgáltatást jelent.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

Az otthontalanná vált szülő kérelmére családok átmeneti otthonában együttesen helyezhető el a gyermek és szülője, ha az elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított, és emiatt el kellene választani a gyermeket a szülőjétől. A település önállóan ilyen szolgáltatást nem nyújt,

szükség esetén az itt élők a Megyei Intézményfenntartó Központ által működtetett intézményeket veheti igénybe.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A helyi közéletben a nők legalább annyira megtalálhatóak, mint a férfiak. Az önkormányzatnál az önkormányzati intézményeknél a munkavállalók aránya a nők javára billen, több vezetői pozíciót nők töltenek be. Kimagasló és hosszabb távon is kiegyensúlyozott a nők szerep vállalása. Az 5 fős képviselő-testületben jelenleg 3 nő van.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nőket helyi szinten érintő társadalmi problémák felszámolására indított kezdeményezések a településen nincsenek, mivel nem érzékelhetők a nőket érő hátrányos megkülönböztetés, így annak felszámolására sem jött létre kezdeményezés.

Tapasztalatunk szerint a gyermek születését követően az otthon maradó anyák egy része magányosnak érzi magát, hiszen hirtelen az eddigi aktív életéből szinte minden háttérbe szorul, a megszokottól más helyzetbe kerül. Ennek a helyzetnek a felszámolása érdekében igyekszik az önkormányzat a közművelődés, a sport, a szabadidő eltöltésének terén olyan családbarát környezetet, közösségi teret létrehozni, melyek színvonalas programokat, rendezvényeket kínálnak.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A 2026. évi felülvizsgálat során megállapításra került, hogy a korábban elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálata során tett megállapításokban 2026. évig érdemi változás nem következett be.¹³

<i>A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön</i>	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
<i>a nők az egészségügyi szűrővizsgálatokon alacsony számban vesznek részt</i>	<i>A népegészségügyi célú szűrőprogramokon való részvétel</i>
<i>a magányérzet kialakulásával nemcsak az anya mentális állapota romolhat, hanem családi konfliktusokhoz is vezethet</i>	<i>Együtt a magány ellen!</i>

¹³ Megállapította a 2026. évi felülvizsgálat

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

A magyar társadalom előregedő társadalom. Az előregedés kihívásaira adott válaszok az „aktív öregedés” ezért nálunk is egyre inkább a figyelem középpontjába kerül. Az aktív és méltó időskor érdekében szükséges az idős emberek aktív és széleskörű részvételének elősegítése, ennek érdekében idősbarát fizikai és társadalmi környezet megteremtése, és a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés bővítése.

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXI. törvény értelmében járó

- saját jogú nyugellátás
 - öregségi nyugdíj
- hozzátartozói nyugellátás
 - özvegyi nyugdíj
 - árvaellátás
 - szülői nyugdíj
 - baleseti hozzátartozói nyugellátások
 - özvegyi járadék

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A településen a 2019. évi statisztikai adatok alapján, a 65 éven felüliek száma 68 fő. Ebből a nők száma 40 fő, a férfiak száma 28 fő, a magyarországi helyzethez hasonlóan több az idős korosztályból a nő, mint a férfi. A községben a 64 év felettiek aránya az összlakosság 11,7 %-a.

A nyugdíjasok között igen magas az egyszemélyes háztartások száma, mely háztartások nagyobb részét özvegy nők alkotják.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2015	68	115	59,13%
2016	69	113	61,06%
2017	71	115	61,74%
2018	63	114	55,26%
2019	68	117	58,12%
2020	66	123	53,65%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2015	45	52	97
2016	42	48	90
2017	38	46	84
2018	34	48	82
2019	30	45	75
2020	31	42	73

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2015	0	0	31	23	1	11	n.a.
2016	0	0	29	20	1	10	n.a.
2017	0	0	25	17	1	11	2
2018	0	0	24	20	1	12	2
2019	0	0	21	20	1	9	1
2020	0	0	21	19	3	19	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A táblázat alapján megállapítható, hogy az öregségi nyugdíjban részesülő nők száma minden évben alacsonyabb, mint a férfiaké. Ugyanez nem mondható el az özvegyi és szülői nyugdíjban részesülők számáról, itt a nők száma jóval magasabb minden évben, mint a férfiak száma. Időskorúak járadékában a település lakosságának nagyon alacsony aránya részesül.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Az idős korosztály (jellemzően az 55 év felettiek) foglalkoztatási mutatói a településen nagyon alacsonyak. Annak a személynek, aki ebben a korban munkanélkülivé válik, az elhelyezkedési esélye alacsony. A településen a regisztrált munkanélküliek száma 2019. évben 73 fő, ebből 19 fő 51 év feletti.

a) idősök, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

A településen élő idős emberek helyben, a ház körüli mezőgazdasági termelésből önmaguk és szűkebb családjuk számára zöldséget termesztnek, kisállatokat tenyésztnek, többen feltételezhetően közülük kerülnek ki az őstermelők, de vannak olyan idősök, akik egyéni gazdasági vállalkozásukat tovább viszik így biztosítva az aktív időskort.

Az idősök nyugdíjai alacsonyak, különösen a volt mezőgazdasági dolgozóké. Az idősök, nyugdíjasok jövedelmi helyzetére tekintettel az egészségesek szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet. Erre esély, a munkaerő-piacon nincs, kivétel, ha speciális tudással rendelkezik.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskereső száma összesen	Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	Fő összesen	50	56	39	36	73	0
41-45 év (TS 042)	Fő	7	8	6	4	6	n.a.
	%	14,00%	14,29%	15,38%	11,11%	8,22%	-
46-50 év (TS 043)	Fő	6	6	3	7	12	n.a.
	%	12,00%	10,71%	7,69%	19,44%	16,44%	-
51-55 év (TS 044)	Fő	6	4	3	3	9	n.a.
	%	12,00%	7,14%	7,69%	8,33%	12,33%	-
56-60 év (TS 045)	Fő	1	1	n.a.	n.a.	3	n.a.
	%	2,00%	1,79%	-	-	4,11%	-
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	3	5	3	2	7	n.a.
	%	6,00%	8,93%	7,69%	5,56%	9,59%	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat alapján megállapítható, hogy a 61 éves vagy afeletti nyilvántartott álláskereső aránya 2018-ról 2019-re háromszorosára emelkedett. A vizsgált többi korcsoportban a 41-45 éves korosztályt kivéve szinten minden korosztályban növekedett a nyilvántartott álláskereső száma. A 61 éves vagy afeletti álláskereső nagyon nehezen helyezkednek el, és gyakori az is, hogy közel a nyugdíjhoz szüntetik meg valakinek a munkaviszonyát.

Nem áll rendelkezésünkre adat a településen élő idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásáról, de helyi ismereteinkre támaszkodva elmondhatjuk, hogy nagyon alacsony a nyugdíj mellett dolgozók aránya. Ennek oka lehet egyrészt a községben a munkahelyek, munkalehetőségek hiánya, másrészt pedig az, hogy a nyugdíjasok egy ledolgozott élet után szeretnének már pihenni, kikapcsolódni.

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

Településünkön elsősorban a közfoglalkoztatási programok nyújthatnak lehetőséget az idősök munkaerő-piaci aktivitására, egyéb, kifejezetten ezt a korosztályt célzó program nem szolgálja időseink foglalkoztatását.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

A foglalkoztatás terén időseket ért hátrányos megkülönböztetés kapcsán konkrét esetről nincs tudomásunk. Ennek ellenére megállapítható, hogy egy rendkívül kiszolgáltatott munkaerő-piaci csoportról beszélünk, így településünkön is lehetséges a velük szembeni diszkrimináció előfordulása. A nyugdíjazás előtt álló munkavállalók különösen nagy nehézségekkel szembesülnek a munkaerőpiacon. Az idősebb korosztály alacsonyabb fokú foglalkoztatottságát több tényező is befolyásolhatja. Az elmúlt évtizedekben jelentősen átalakult a munkaerő-piac, a felgyorsult technikai és technológiai fejlődés miatt számos munkakör szűnt meg és újabbak jöttek létre, ugyanakkor újfajta képességek és kompetenciák váltak szükségessé a sikeres érvényesüléshez.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Az, hogy az idősök hogyan élik meg az évek múlását, az egyedüllétet, nagymértékben függ a társadalom nyújtotta életkörülményektől, az idősökkel szemben tanúsított társadalmi magatartástól. A család fiatalabb tagjai gyakran kevés időt szánnak a velük való törődésre, gyakran távol élnek idősebb családtagjaiktól, illetve a megélhetési gondok miatt több mint 8 órát dolgoznak. A fentiek miatt megnőtt a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások iránti igény.

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

Az, hogy az idősök hogyan élik meg az évek múlását, az egyedüllétet, nagymértékben függ a társadalom nyújtotta életkörülményektől, az idősökkel szemben tanúsított társadalmi magatartástól. A család fiatalabb tagjai gyakran kevés időt szánnak a velük való törődésre, gyakran távol élnek idősebb családtagjaiktól, illetve a megélhetési gondok miatt több mint 8 órát dolgoznak. A fentiek miatt megnőtt a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások iránti igény. Az önkormányzat kötelező feladataként biztosítja a rászoruló, településen élő idősök számára a szociális alapszolgáltatásokat, továbbá a nem kötelező alapszolgáltatásokhoz való

hozzájutást. Az önkormányzat szociális rendeletébe foglaltak szerint az idősök számára biztosított a

- szociális étkeztetés
- házi segítségnyújtás
- falugondnoki szolgáltatás

Az önkormányzat társulási formában, a Szociális és Gyermekjóléti Társulást keretében látja el házi segítségnyújtás és a szociális étkeztetés feladatát, melyet a település idős lakossága magas arányban vesz igénybe, 2019-ben a 65 év feletti lakosság 35 %-a.

A falugondnoki szolgáltatást az önkormányzat önállóan biztosítja.

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma (Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2015	45	52	97
2016	42	48	90
2017	38	46	84
2018	34	48	82
2019	30	45	75
2020	31	42	73

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2015	68	n.a.	28	18
2016	69	n.a.	33	20
2017	71	n.a.	27	13
2018	63	n.a.	26	15
2019	68	n.a.	24	18
2020	66	n.a.	24	22

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Bojton idősök nappali ellátást biztosító intézmény már nem működik.

Amennyiben az idős, rászoruló személyekről életkoruk, egészségi állapotuk, szociális helyzetük miatt az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, akkor szükségessé válik az állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási forma igénybevétele. Az egészségügyi szakellátást helyben nem tudják igénybe venni a lakosok, a legközelebbi szakrendelő Berettyóújfaluban van. Aki betegsége folytán, vagy mozgásában korlátozott, annak lehetősége van a falugondnoki szolgálat gépjárművét igényelni erre a célra.

Problémát jelent az idősebb korosztálynak, hogy a belterületi utak, járdák több helyen balesetveszélyesek, nem biztonságos a közlekedésük.

¹⁴A településen pályázati forrásból a felülvizsgált időszakban több utca felújítására és járda felújításra is sor került, mely a település közlekedés infrastruktúrájának fejlesztését, a közlekedés biztonságának növelését, környezeti állapotának javítását szolgálja, mellyel egyidejűleg a település kép javulása is megtörténik.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

A statisztikai adatok alapján az utóbbi években erősödni látszik az a tendencia, hogy az idős emberek ameddig csak el tudják látni magukat, még a megözvegyülés után sem költöznek össze gyermekeikkel, unokáikkal, hanem megpróbálnak önállóan élni. Ennek ellenére a családi kapcsolatoknak nagy jelentősége van az idős emberek életében. A feleslegesség tudata, a bizonytalanságérzet akkor is fizikai-lelki hanyatlást idézhet elő, ha az idős emberek viszonylag kiegyensúlyozott anyagi lehetőségek között is élnek. Ezért az idősek életmódját javító társadalmi programok, civil szervezetek tevékenységét az élet e területére, az intenzív családi kapcsolatokból kirekesztődő idős emberek aktivitásának erősítésére célszerű kiterjeszteni.

Az önkormányzat évente hagyományosan megrendezi az idősek napját. A rendezvényre a helyi óvodások és kisiskolások is nagy szeretettel készülnek.

Az önkormányzat, civil szerveződések, művelődési ház továbbra is rendszeresen szerveznek a település lakossága számára kulturális programokat, ünnepségeket, egészségügyi szűrővizsgálatokat, prevenciók jellegű előadásokat, az egyes ünnepekhez kapcsolódó rendezvényeket. Az aktív időskor fenntartását segítő, nyugdíjasok igényei alapján tervezett programok (pl. internethasználat) biztosítottak a településen.

c) idősek informatikai jártassága;

Az idősek informatikai jártasságáról nem készült felmérés, így nem rendelkezünk pontos adatokkal arról, hogy az idősebb korosztály mennyire képes kihasználni ezeket a lehetőségeket. A

¹⁴ Megállapította a 2024. évi felülvizsgálat

teleházban ingyenesen használható, internet-hozzáféréssel rendelkező számítógépek állnak az idősök rendelkezésére, használatukban pedig segítséget nyújtanak az intézmény dolgozói.

d) a generációk közötti programok;

Ha településen bármilyen rendezvényt szervez az önkormányzat, azon fiatalok és idősök is egyaránt részt vesznek. Az önkormányzat Falunapot szokott szervezni, ahol a településen élő családok „apraja és nagyja” részt vesz. Bojton az önkormányzat nagy figyelmet fordít az idős lakosságra, és arra is, hogy semmilyen programból, rendezvényből ne maradjanak ki. Minden évben, szeptember vagy október hónapban megrendezésre kerül az „Idősek-napja”, ahova a településen élő 60 év feletti személyek kapnak meghívást. A rendezvényen a fiatalabb korosztály szórakoztatja az idősebb korosztályt.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az idősebb, de aktív nyugdíjasok szívesen vesznek részt a civil, állami vagy egyházi eseményeken egyaránt. A még idősebbek már koruk és egészségi állapotuk miatt nehezebben mozdulnak ki otthonról, őket rendszeresen meglátogatja a háziorvos az otthonukban. A település közösségétől különleges figyelmet igényelnek azok az idős emberek, akik 80 év feletti és egyedül élnek, vagy azok, akik éppen kórházból tértek haza és egyedül élnek.

A tájházban működő BOJTorján kézműves kör munkájával élővé varázsolja a galambdúcos bojti portát. A kézműves kör magját helybéli idősök alkotják. Ők azok, akik átadják a körülöttük sürgő-forgó fiatal csoporttagoknak a tapasztalataikat, egy-egy tevékenység fortélyait. Meghatottan hallgatják a tárgyakhoz, eszközökhöz kapcsolódó történeteiket, emlékeiket, melyből a régi idők eseményeihez, szokáshoz való ragaszkodás sugárzik. Egyre több gyerek és fiatal csatlakozik ehhez a tevékenységhez. Csüngnek a számunkra nagymamáknak és nagypapáknak számító idősök minden szaván. Szívesen ismerkednek a helyi népi hagyományokkal, próbálják ki dédapáik mezőgazdasági eszközeit, kézműves tevékenységeit.

A kézműves kör tevékenységei:

- a bojti kézműves hagyományok felelevenítése, megőrzése, továbbadása a felnövekvő nemzedéknek
- a Tájház életének fellendítése, portájának korhűvé való berendezése
- a paraszti múlt üzeneteinek feltárása, megőrzése:
 - régi bojti emlékek, adomák, történetek, szokások, dalok, versek
 - napi teendők a ház körül, a kertben, szőlőskertben, szántóföldön, mezőn
 - népi gyógymódok, ételek

➤ régi mesterségek

- ajándéktárgyak készítése alkalmakhoz (anyák napja, húsvét, karácsony, stb.), vendégeknek, látogatóknak
- játszóházak, kézműves kiállítások szervezése
- régi hagyományos ételek készítése
- vendégcsoportok fogadása

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A 2026. évi felülvizsgálat során megállapításra került, hogy a korábban elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálata során tett megállapításokban 2026. évig érdemi változás nem következett be.¹⁵

<i>Az idők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön</i>	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
<i>nemzedékek közötti kapcsolat nehézsége, idők elszeparálódása a környezettől</i>	<i>Közös programok az időkkel</i>
<i>alacsony az informatikai jártasság az idős korcsoportban</i>	<i>Informatikai képzések szervezése, az idők informatikai ismereteinek javítása</i>

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (továbbiakban: Fot.) 4. §. alapján fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A Fogyatékos-sággal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

A 2011. évi népszámlálási adatok alapján 456 638 fő vallotta önmagát fogyatékos-sággal élőknek Magyarországon. Az összes fogyatékos-sággal élő személyen belül, a mozgássérült

¹⁵ Megállapította a 2026. évi felülvizsgálat

fogyatékkal élők vannak a legnagyobb arányban (41,37 %), gyengénlátók 13,08 %, vak 1,61%, nagyot halló 11,23%, értelmi fogyatékos 7,62 %.

A fogyatékkal élő emberek és családjaik világszerte a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják, évszázadok óta a szociális élet peremére sodródva élnek, boldogulásukat ezernyi tényező hátráltatja. Közös feladatunk annak lehetővé tétele, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

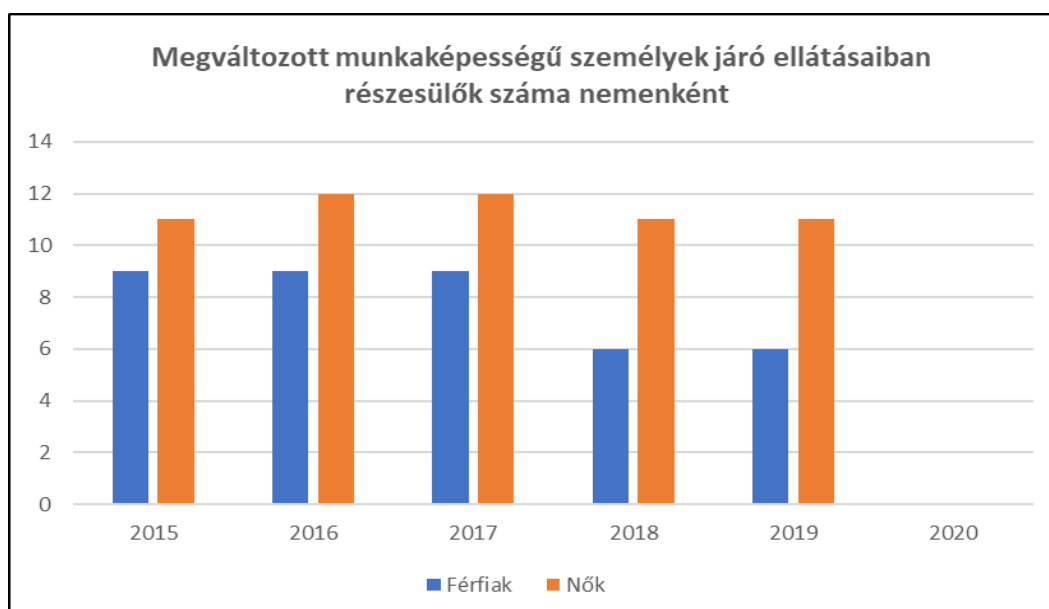
A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok településünkre vonatkozóan, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről. Kivételt képeznek ez alól a tanköteles korú fogyatékkal élő gyermekek, hiszen a sajátos nevelési igényű gyermekekről pontos adataink vannak, ők integrált oktatásban vesznek részt.

7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A településen élő megváltozott munkaképességű személyek számáról nem rendelkezik az önkormányzat sem célcsoporti, sem nemek szerinti, sem pedig kor szerinti adatokkal. Foglalkoztatási helyzetükről sincsenek pontos információi a település önkormányzatának.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2015	9	11	20
2016	9	12	21
2017	9	12	21
2018	6	11	17
2019	6	11	17
2020	5	9	14

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az aktív korú népességen belül 2019-ben 4,6 %-ot tettek ki a megváltozott munkaképességű személyek. A szociális törvény szerinti egészségkárosodottak rendszeres szociális segélyét 2015. március 1. napjáig az önkormányzat, ezt követően pedig egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás formájában a járási hivatal folyósítja.

A vizsgált években a megváltozott munkaképességű személyek száma csaknem viszonylag állandó a nők esetében, a férfiaknál minimálisan csökkent. A vizsgált években a nők jelentek meg magasabb számban.

Egyes esetekben az iskolai végzettségük elmarad az egészséges társaikétól, ami tovább rontja megélhetési esélyeiket. A tartós egészségügyi problémákkal, illetve fogyatékkal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen behatárolódtak.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2015	0
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

A fogyatékkal élők saját lakókörnyezetükben élnek. A településen sem önkormányzati, sem egyházi, sem civil fenntartású intézmény a nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élő személyek számára nincs.

a) fogyatékkal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A fogyatékkal élők elhelyezkedésük során számos akadályba ütköznek. A munkáltató előítélete mellett a közlekedés eszközök használata is megnehezíti helyzetüket. A fogyatékos személyek elszigeteltek a társadalomban, így családjaik is jobban elkülönülnek a környezetüktől, ami értelmi fogyatékoság esetén még jelentősebb. A fogyatékkal élők jelenleg nincsenek foglalkoztatva településünkön közfoglalkoztatás keretében; a fogyatékkal élő, megváltozott munkaképességű személyeket településünk közelében Biharkeresztesen foglalkoztatnak.

b) munkavállalást segítő lehetőségek;

A településen nem működik olyan civil szervezet, egyesület, alapítvány, amely a fogyatékos személyek foglalkoztatását segítené elő. Amennyiben igény merül fel, az önkormányzat segítséget nyújt a szállításban, illetve a munkahellyel történő kapcsolattartásban.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Gyakran előforduló probléma, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. A fogyatékos személyek foglalkoztatása akkor is megghiúsulhat, ha a fogyatékos személy nem tudja megközelíteni a munkahelyet,

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok;

Fogyatékosok önálló életvitelét támogató intézmény nem található a községben. A szolgáltatások esetében a Szociális és Gyermekjóléti Társulás által biztosított szociális alapszolgáltatásokat kell kiemelni, melyek a fogyatékkal élők számára is elérhetők. A szociális étkeztetést, házi segítségnyújtást, igénybe vevők között, nem vele született fogyatékossgal rendelkezőket is találunk. Az általuk igényelt szolgáltatás hozzájutását nagyban megkönnyíti, hogy az önkormányzat biztosítja az ebédek házhoz szállítását.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élők pénzbeli, természetbeni ellátása a jogosultság alapján történik. Nem tekinti külön az önkormányzat a fogyatékos személyeket egy-egy ellátás biztosításánál, ezért a szociális ellátásokat igénybevevők között nagy valószínűséggel jelen vannak fogyatékos személyek is. A szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás is olyan ellátások, amire a fogyatékos személyek is jogosultak lehetnek. Bejelentett igényük szerint biztosítjuk a lakókörnyezetben történő ellátásukat, szem előtt tartva életvitelük önállóságának megőrzését.

Feltételezhetően vannak fogyatékos személyekkel együtt élő családok, akik családsegítésre szorultak az elmúlt évben, vagy gyermekeik számára gyermekvédelmi kedvezményt utal az önkormányzat.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

A szakellátások Berettyóújfaluban, vagy Debrecenben vannak, az ide történő eljutás feltételezhetően a fogyatékos személyek számára problémát jelent, ezért az Önkormányzat a falugondnoki szolgálat gépjárművével igény esetén biztosítja a szállítást.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

A közintézményekbe való akadálymentes bejutás részben biztosított a településen, de az épületen belüli akadálymentesítés még több esetben megoldásra vár. Az ügyintézők, dolgozók azonban minden esetben biztosítják számukra a szolgáltatások elérését ott is, ahol fizikailag ez nehézségekbe ütközik. 2008-ban a polgármesteri hivatal akadálymentesítése által a mozgáskorlátozottak számára is könnyen elérhetővé váltak a rendezvények.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

Településünk honlapja akadálymentesített, mely megkönnyíti a fogyatékkal élők eligazodását. A település kulturális és sportprogramjai mindenki előtt nyitottak, bár ezeken a fogyatékkal élők csak kis számban, vagy egyáltalán nem vesznek részt.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Bojton a munkahelyek többségénél nem megoldott az akadálymentesítés és az önkormányzati intézmények esetében is fejlesztésre vár.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

Az Önkormányzat a tulajdonában lévő járdák, zöldterületek, játszóterek felújítása során folyamatosan gondoskodik a hozzáférés akadálymentességének biztosításáról.

f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye stb.);

Kifejezetten fogyatékossgal élő személyek számára működtetett helyi szolgáltatások nem állnak rendelkezésre. A célcsoport részére biztosítottak ugyanazon feltételek, mint amelyek az idősek

számára biztosítottak. A szociális alapszolgáltatások közül jelenleg a családsegítés, a házi segítségnyújtás, az étkeztetés érhető el a fogyatékos személyek számára Bojton.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Egyéb pozitív intézkedések, hátránykompenzáló juttatások nem segítik a településen élő fogyatékos személyeket.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Kifejezetten a fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok nem működnek településünkön, ilyen programok működtetésére nem jelentkezett igény.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Tapasztalataink alapján feltételezhetjük, hogy nincs olyan társadalmi probléma, mely településünkön fokozottabban érintené a fogyatékossgal élők csoportját, mint más településeken. Nem talákoztunk olyan esettel amikor egy fogyatékossgal élő személyt bármilyen atrocitás ért volna helyben. Azonban bizonyára településünkön is jelen vannak azok az esetleges problémák, melyekkel bárhol máshol is szembesülhet egy fogyatékossgal élő személy. Ilyen probléma lehet, hogy a többségi társadalom tagjai sokszor nem tudják, miként közelítsenek egy fogyatékossgal élő személyhez, hogy miként kommunikáljanak, mi a számukra megfelelő segítségnyújtási forma stb.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A 2026. évi felülvizsgálat során megállapításra került, hogy a korábban elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálata során tett megállapításokban 2026. évig érdemi változás nem következett be.¹⁶

<i>A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön</i>	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
<i>nincsenek pontos információk a településen fogyatékkal élők számáról, koráról, iskolai végzettségéről, foglalkoztatottságáról</i>	<i>Egységes nyilvántartás a településen fogyatékkal élőkről</i>
<i>az orvosi rendelő és a könyvtár akadálymentesítése nem megoldott</i>	<i>Az orvosi rendelő és a könyvtár teljes körű akadálymentesítése</i>

¹⁶ Megállapította a 2026. évi felülvizsgálat

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
<i>a belterületi utak, járdák állapota nagyon rossz, nem biztonságos rajta a közlekedés, különösen az idősebb korosztály számára</i>	<i>Belterületi utak, járdák karbantartása, felújítása</i> <i>¹⁷Folyamatban</i>
<i>a településen a belvíz elvezetés nem megoldott, esőzések esetén gondot okoz</i>	<i>Csapadékvíz elvezetés megoldása</i> <i>Megvalósult¹⁸</i>

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

A településen működő civil szervezet a Bojtért Egyesület, mely aktívan, sokszínű tevékenységével járul hozzá a település fejlődéséhez. A szervezet olyan kulturális, sport, szabadidős, természetvédő, egészségnevelő, hagyományörző rendezvények, programok támogatását, szervezését tűzte ki célul, melyek valamilyen formában a község lakosságát, a felnövekvő generáció érdekeit, fejlődését szolgálják. Az egyesületi célok különböző tevékenységi körökben ellenőrzöttek, összehangoltan, felelős irányító, koordináló személyek segítségével valósulnak meg.

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

A településen roma és a 2024. évi választások óta román¹⁹ nemzetiségi önkormányzat működik, de az egyházi és civil szereplőkkel is jellemzően szorosan együttműködik az Önkormányzat. Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő esetleges problémák felmerülése esetén az Önkormányzat és a problémában érintett csoport érdekeit képviselő civil vagy egyházi szereplő közösen gondolkodva, szoros együttműködésben keres megoldást a bajba jutott(ak) megsegítése céljából. Bojt Község Önkormányzata kiemelt jelentőséget tulajdonít az egyházi és civil szféra képviselőivel való partnerségi viszonyoknak, célja ezen együttműködés hosszú távú fenntartása és erősítése.

¹⁷ Megállapította a 2024. évi felülvizsgálat

¹⁸ Megállapította a 2026. évi felülvizsgálat

¹⁹ Megállapította a 2026. évi felülvizsgálat

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Az önkormányzat a település érdekeit szem előtt tartva több területen is együttműködik a térség településeivel. Elsősorban szociális területen, köznevelés területén erős az együttműködés.

- Önkormányzatunk tagja a Szociális Gyermekjóléti Társulásnak. A társulásban 7 önkormányzat vesz részt. A társulás keretében látja el az önkormányzat a szociális, valamint a család- és gyermekvédelmi feladatait.
- Önkormányzatunk tagja az Óvodai Társulásnak is. A társulásban 5 önkormányzat vesz részt. A társulásban résztvevő önkormányzatok a hatékony és eredményes tevékenység érdekében közösen szervezik és oldják meg a köznevelési feladatokat.
- Településünk a Bihari Önkormányzatok Többcélú Kistérségi Társulása keretében látja el a család- és gyermekjóléti központ működtetésének feladatát.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

Bojton roma nemzetiségi önkormányzat működik. A nemzetiségi önkormányzat rendezvényekkel, programokkal segíti saját hagyományainak, kulturális szokásainak megismerését, támogatják az óvodai és iskolai rendezvényeket.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

A civil szervezetek az érintett célcsoportokkal kapcsolatosan az esélyegyenlőség elérésére törekszenek. A szervezetek alapszabályukban meghatározott módon képviselik tagságukat, szükség esetén társadalmi párbeszédet kezdeményeznek és lehetőségeikhez mérten támogatják a látókörükben élő rászoruló célcsoportok tagjait.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában

A for-profit szféra konkrét szerepvállalása az esélyegyenlőségi feladatok ellátásában nem jellemző településünkön.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítése során a település intézményei, a civil szervezetek, az egyházak, az állami intézmények bevonásra kerültek az egyes esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő problémák feltárásának folyamatába. Adatszolgáltatás kapcsán működtek velünk együtt, de a problémák beazonosítása, megfogalmazása terén is segítségünkre voltak. Az egyeztetések személyes, telefonos és elektronikus formában zajlottak.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot;

Az esélyegyenlőségi program a képviselő-testület általi elfogadását követően kihirdetésre kerül a település honlapján (www.bojt.hu), valamint az Önkormányzat hirdetőtábláján, hogy bárki számára megismerhető legyen, és a község lakossága számára biztosított legyen az észrevételek megtételének lehetősége. A települési intézmények, az egyházak, a civil szféra képviselői, illetve a lakosság visszajelzéseit az Önkormányzat beépíti a végrehajtással kapcsolatos feladatok ellátásának folyamatába.

c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	egészségi állapot romlása, rendszeres testmozgás hiánya	Sportpark létrehozása ²⁰ Folyamatban Megvalósult ²¹
	a tartós munkanélküliségből adódóan magas a mélyszegénységben élők aránya	Munkaerőpiacra való visszatérés megkönnyítése
Gyermekek	a nyári szünetben a gyerekek napközbeni felügyelete sok esetben nem megoldott	Nyári tábor szervezése
	az egészségvédelem, az egészségtudatos életvitel hiánya, a megelőzésre vonatkozó ismeretek hiánya	Segítség a mindennapokban az egészséges, élhető gyermekkorért
Idősek	nemzedékek közötti kapcsolat nehézsége, idősek elszeparálódása a környezettől	Közös programok az idősekkel
	alacsony az informatikai jártasság az idős korcsoportban	Informatikai képzések szervezése, az idősek informatikai ismereteinek javítása
Nők	a nők az egészségügyi szűrővizsgálatokon alacsony számban vesznek részt	A népegészségügyi célú szűrőprogramokon való részvétel
	a magányérzet kialakulásával nemcsak az anya mentális állapota romolhat, hanem családi konfliktusokhoz is vezethet	Együtt a magány ellen!
Fogyatékkal élők	nincsenek pontos információk a településen fogyatékkal élők számáról, koráról, iskolai végzettségéről, foglalkoztatottságáról	Egységes nyilvántartás a településen fogyatékkal élőkről
	az orvosi rendelő és a könyvtár akadálymentesítése nem megoldott	Az orvosi rendelő és a könyvtár teljes körű akadálymentesítése

²⁰ Megállapította a 2024. évi felülvizsgálat

²¹ Megállapította a 2026. évi felülvizsgálat

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	<i>a belterületi utak, járdák állapota nagyon rossz, nem biztonságos rajta a közlekedés, különösen az idősebb korosztály számára</i>	<i>Belterületi utak, járdák karbantartása, felújítása</i> <u>²²Folyamatban</u>
	<i>a településen a belvíz elvezetés nem megoldott, esőzések esetén gondot okoz</i>	<i>Csapadékvíz elvezetés megoldása</i> <i>Megvalósult²³</i>

Jövőképünk

- Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák fel tudnak zárkózni a közösséghez, valamint életminőségük és önálló életük fokozatosan javul.
- Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők életminősége folyamatosan javuljon.
- Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek testi és lelki fejlődését.
- Folyamatosan odafigyelünk az idősek szociális és egészségügyi szolgáltatásainak biztosítására, illetve a nemzedékek közötti szolidaritásra.
- Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a szülői és munkahelyi feladatok összeegyeztetését, az egyenlő esélyek érvényesülését.

²² Megállapította a 2024. évi felülvizsgálat

²³ Megállapította a 2026. évi felülvizsgálat

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

2026. évi felülvizsgálat intézkedései

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	Belterületi utak, járdák karbantartása, felújítása	Belterületi utak, járdák karbantartása, felújítása	biztonságos közlekedés biztosítása	gazdasági program	Magyar Falu Program	belterületi utak, járdák karbantartása, javítása pályázati lehetőségek felhasználásával	polgármester	2027. 06. 28. (hétfő)	felújított belterületi utak, járdák hossza	pályázati forrás, kihasználása	folyamatosan fenntartható	nem releváns
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Munkaerőpiacra való visszatérés megkönnyítése	Munkaerőpiacra való visszatérés megkönnyítése	tartós munkanélküliek számának csökkentése	gazdasági program	Új Roma Stratégia, Nemzeti Ifjúsági Stratégia, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	munkahelykeresés segítése, munkáltatókkal, munkaerőközvetítővel folyamatos kapcsolattartás, fórumok szervezése	polgármester, közművelődési szakember	2027. 06. 28. (hétfő)	fórumokon, munkáltatók tájékoztatóján megjelenők száma	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pályázati források.	Az intézkedés fenntartható, ha az érintettek hajlandóságot mutatnak a beszélgetésen való részvételre.	nem releváns
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Nyári tábor szervezése	Nyári tábor szervezése	a gyermekek biztonságos felügyelete, szabadidő hasznos eltöltése, baráti kapcsolatok, közösségek kialakulása	gazdasági program	MNTFS 2030	Az önkormányzat a településen élő fiatal önkéntes középiskolások, közmunkások bevonásával nyári napközit szervez	polgármester, közművelődési szakember, családsegítő munkatársa	2027. 06. 28. (hétfő)	résztvevők száma	humán erőforrás, pályázati forrás kihasználása	folyamatosan fenntartható	nem releváns
2	Segítség mindennapokban az egészséges, élhető gyermekkorért	az oktatás-nevelés minden szintjén, illetve a szabadidős foglalkozások keretében egészségvédelmi programok megvalósításának ösztönzése	A családok mindennapjainak segítése, új, hasznos ismeretek nyújtása	gazdasági program, költségvetési koncepció	MNTFS 2030	az oktatás-nevelés minden szintjén, illetve a szabadidős foglalkozások keretében egészségvédelmi programok megvalósításának ösztönzése	védőnő, közművelődési szakember, polgármester	2027. 06. 28. (hétfő)	résztvevők száma	humán erőforrás, pályázati forrás kihasználása	folyamatosan fenntartható	nem releváns

III. A nők esélyegyenlősége												
1	A népegészségügyi célú szűrőprogramokon való részvétel	A népegészségügyi célú szűrőprogramokon való részvétel	A lehető szélesebb körben népszerűsíteni és tudatosítani a szűrés célját és fontosságát.	költségvetési koncepció	MNTFS 2030	A szervezett szűrés célja minden koravédőnő, miatt veszélyeztetett nő hozzá juthasson az ellenőrzés lehetőségéhez. Személyre szóló értesítéssel és információ átadással népszerűsíteni a szűrőprogramokat.	házi orvos, védőnő, önkormányzat	2027. 06. 28. (hétfő)	az érintett nők száma, és a való szűrésben résztvevők aránya	szűrőközpontba jutást elősegítő közlekedési eszközök biztosítása	folyamatosan fenntartható	nem releváns
2	Együtt a magány ellen!	Célzott programok, fejlesztések az elmagányosodás ellen	Közösségi részvétel erősítése az elmagányosodás megelőzésére	költségvetési koncepció	MNTFS 2030	Célzott programok, fejlesztések az elmagányosodás ellen	védőnők, családgazdálkodók, munkatársai, közművelődési szakember polgármester	2027. 06. 28. (hétfő)	a résztvevők száma	humán, pénzügyi, technikai	folyamatosan fenntartható	nem releváns
IV. Az idősek esélyegyenlősége												
1	Generációs programok	Közös Generációs programok szervezése az idősek és fiatalok kapcsolatának erősítéséhez.	Az idősek érzik, hogy szükség van rájuk. A gyermekekre is jó hatással van az idősekkel való közös játékok: fejlődik szociális érzékenységük, és hozzászoknak, megtanulják elfogadni az idő múlását, az öregedés jellemzőit.	gazdasági program	MNTFS 2030	Közös Generációs programok szervezése az idősek és fiatalok kapcsolatának erősítéséhez.	polgármester, családgazdálkodók, munkatársai, közművelődési szakember, tagóvoda vezető	2027. 06. 28. (hétfő)	évi két alkalommal a betervezett programok megvalósulása	személyi, tárgyi feltételek biztosítása az önkormányzat költségvetésében, pályázati források kihasználása	folyamatosan fenntartható	nem releváns
2	Informatikai képzések szervezése	Informatikai képzések szervezése	Magabiztos számítógéphasználat	nem releváns	MNTFS 2030	Képzések szervezése	közművelődési szakember, polgármester	2027. 06. 28. (hétfő)	képzéseken résztvevők száma, magabiztos számítógéphez való hozzáférés	Pályázati támogatás, önkormányzati saját forrás, humán	folyamatosan fenntartható	nem releváns
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Egységes nyilvántartás a településen a fogyatékkal élőkről	Egységes nyilvántartás a településen a fogyatékkal élőkről	az érintett csoport ismerete célzottabb segítségnyújtást biztosít	nem releváns	MNTFS 2030	Az érintettek körének teljes feltérképezése, adatbázis létrehozása.	polgármester, szociális intézmény vezetője	2027. 06. 28. (hétfő)	adatállomány létrejötte	humán	fenntartás frissítéssel	nem releváns
2	Az orvosi rendelő és a könyvtár akadálymentesítése	Az orvosi rendelő és a könyvtár akadálymentesítése	az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása az önálló életvitelben	gazdasági program	MNTFS 2030	az akadálymentesítés áttekintése, pályázatok keresése a fejlesztéshez	polgármester	2027. 06. 28. (hétfő)	akadálymentesített középületek száma, utak aránya	személyi, tárgyi feltételek biztosítása az önkormányzat költségvetésében, pályázati források kihasználása	folyamatosan fenntartható	nem releváns

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

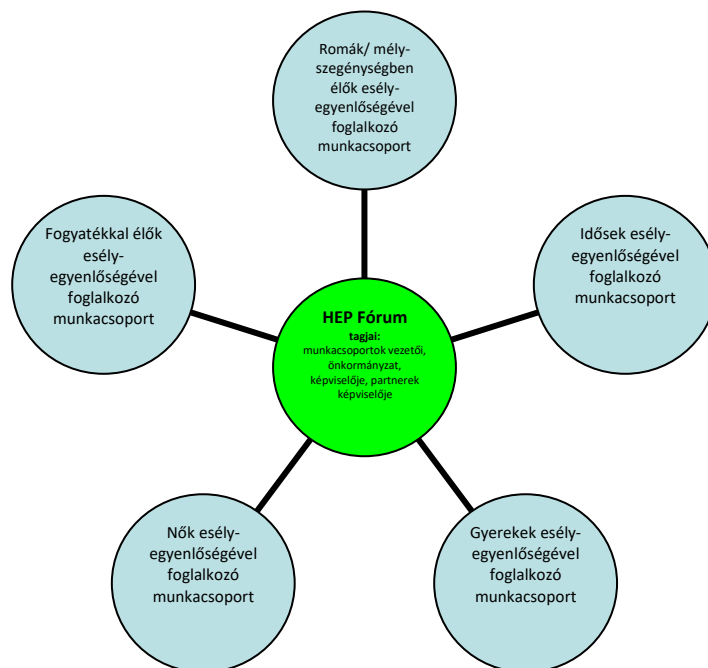
3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétfévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a közös önkormányzati hivatal jegyzője,
- ügyrendi bizottság elnöke,
- családsegítő szolgálat munkatársa,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- közművelődési szakember,
- tagóvoda-vezető,
- a település HEP referense,
- védőnő

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így

- Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
- Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
- Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Bojt község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Bojt község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 37/2022. (VI. 28.) számú határozatával elfogadta.

²⁴III. 2024. évi felülvizsgálat:

Bojt község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának felülvizsgálata 2024. évben megtörtént.
Bojt Község Önkormányzata a Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálatát 42/2024. (VI. 26.) határozatával elfogadta.

²⁵IV. 2026. évi felülvizsgálat:

Bojt község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának felülvizsgálata 2026. évben megtörtént.
Bojt Község Önkormányzata a Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálatát 37/2026. (VI. 25.) határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonatai

²⁴ Megállapította a 2024. évi felülvizsgálat

²⁵ Megállapította a 2026. évi felülvizsgálat

Bojt, 2026. június 25.

polgármester

jegyző

K i v o n a t

a Bojt Község Önkormányzat Képviselő-testületének **2026. június 25-én** – csütörtök - megtartott **rendkívüli nyilvános** üléséről készült jegyzőkönyvéből:

Bojt Község Önkormányzat Képviselő-testületének 37/2026. (VI. 25.) sz. határozata:

Bojt Község Önkormányzat Képviselő-testülete – az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. §-ában foglaltak alapján – Bojt Község Önkormányzata 2022 - 2027. évre szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programját a 2026. évi felülvizsgálattal egységes szerkezetben az előterjesztés melléklete szerinti tartalommal elfogadja.

A Képviselő-testület felkéri a Polgármestert a szükséges intézkedések megtételére.

Felelős: Bereginé Szegedi Hajnalka polgármester

Határidő: azonnal

kmft.

Bereginé Szegedi Hajnalka sk.
polgármester

Dr. Köstner Dávid sk.
jegyző

A kivonat hitelül:
Biharkeresztes, 2026. július 7.

